

C [Biblia, NT, Evang Marc.]

SANGO EYAMU

YA MARK E LĚNDĚKIDI.

THE GOSPEL ACCORDING TO
MARK,

TRANSLATED INTO THE BENGA LANGUAGE

BY THE LATE REV. JAMES L. MACKEY, AND WITH THE OTHER
GOSPELS REVISED AND HARMONIZED BY REV. R. H. NASSAU.

GABOON AND CORISCO MISSION, WEST AFRICA.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1881.

[Benga, 16mo.]

22700 EYANU

14 MARK R. LINDBERG

THE COURT REPORTING TO

511 R. R.

NEW YORK

THE COURT REPORTING TO
THE NEW YORK

THE COURT REPORTING TO

NEW YORK

THE COURT REPORTING TO

THE COURT REPORTING TO

1881

1881

SANGO EYAM'

YA MARK E LĚNDĚKIDI.

KAPITA I.

1. Jali ja sango eyamu ya Jisus Kraist mwana ua Anyambe.

2. E lěndwěngo o basaki, na, Mbi loma-ngo utodu muamě o boho boâvě, u ka bo-
nguwě njeya 'vě o boho.

3. Joyi j' umbâkâ i yainaka o nginga, na, Kenjakěni megâmbâ mea Upangiyi, panga-
kani njeya jaju de.

4. Jân a ma baptaisakandi o nginga, na mâ-a kalakiya baptisma ya iluwa ja melema o ivěngidě ja bobe.

5. Bato ba 'he ya Judia, na ba Jěrusalěm, ba kěkind' o mâ-a jadi, bâ běhěpi ba ma ba-
ptaisakwěndi na mâ o viho Jordan, ba měměkě mabe mabu.

6. Jân a ma bâtâkândi ngâi ja mevâtâ mea kaměl, n' utumba mu' ekato tingango; a jaka lohěnjěnjě na boyi boa 'hiki.

7. A kalakiya, na, O vakand' Umbâkâ o mbuhw' 'amě, ngudi wa n' umba, uhinga mua makogo maju umuamě u ha ibě weyango n' ibalama n' umba-mba 'njuwa mâ.

8. Mbi baptaisango 'nyěni mbambayě na miba, ndi A ka baptaisandi 'nyěni n' Ilina Iyamu.

9. E diyakindi o hwi tědině ka Jisus a viya oviya Nazarěth ya Galili, ka Mâ-a baptaiswě na mâ o Jordan.

10. A jabwakate o kindiki, ka Mâ-a yěně oba e jadi bwe, Ilina ona mbenga i hubaka o Mâ-a jadi:

11. Ka joyi ja viya oviya oba, na, O Mwan' 'amě a tândâkě, a tândâkidě 'Mba bwamu.

12. Ka Ilina ja validě Mâ o nginga, o njo pâkâ.

13. A diyakindi o nginga ovoně mabo ma hwi manai, A yějěkudwě na Setan: A diyakindi na tito: ka enjěl ja haya Mâ.

14. O Jân a běkidi vamwěngo o ntyogo, ka Jisus a viya o Galili, A langwaka sango-eyamu ya ipangiya ja Anyambě,

15. Na, Egombe e pândi, ipangiya ja Anyambě ja bě ndi piělě: uluakani melema, n' inyěni o ka kamakidi sango-eyamu.

16. O Mâ-a diyakidi a tamwaka baka na etima ya Galili, ka Mâ-a yěně Saimon, na mwana-nyangwě Andru, ba dulaka 'lâba o 'tima, ba diyaki mehombwedi.

17. Ka Jisus a vâ na bâ, na, Vitanaki 'Mba ni, vâkâna Mbi pangindi 'nyěni mehombwedi mea bato.

18. Ka bâ-ba dika belâba beabu njo tě ya pâkâ, ka bâ-ba vitě Mâ.

19. O Mâ-a běkidi yaviděngo kwěi, ka Mâ-a yěně Jems mwana Zěbědi, na mwana-nyangwě Jân, ba diyaki tepě o elende, ba hângâkâ belâba beabu.

20. Ka Mâ-a ndiya bâ njo tě ya pâkâ, ka bâ-ba dika hangw' 'abu Zěbědi o elende na ba ma hakiya mâ, ka bâ-ba vitě Mâ.

21. Ka bâ-ba vala o Kapěrnaum; o bu-hwa boa Iyâjâ, ka Mâ-â ngiya o tyâtyi 'abu, A ka yokwakidě.

22. Ba mamakindi iyokwanidi viaju, 'kabojana A yokwakidi bâ bwěsě ona moto a di na ipangiya, ndi hanga ka balěndi.

23. Momo a diyakindi o tyâtyi 'abu n' ilina ibe; ka mâ-a yama,

24. Na, Dikaka hwě mbwe, ho lě na nâvě nande, Âvě Jisus ya Nazarěth? O ma viyi

ka weya hwě? Mbi yowudět' Âvě, Âvě
ndi Umbâkâ ua Anyambě ua Hole.

25. Ka Jisus a kandidě mâ, na, Diyaka
dâ, na nâvě wa puma o mâ-a jadi.

26. O ilina ibe i njimi mâ, ka jâ-ja
yama na joyi oba, ka jâ-ja puma o mâ-a
jadi.

27. Ka bâ běhěpi ba mama imama i pa-
ngakě bâ uwanaka bâ mětě na bâ mětě,
na, Ekae e lě nja 'lombo-ě? Vi lě nj' iyo-
kwanidě via kya ekavi? 'kabojana n' ipa-
ngiya a sombiyakěndi tombete malina mabe
na mâ-ma yokiyate mâ.

28. Ka kuma 'aju ya hamana wâwâ o
hanganě tě ya Galili ně yěhěpi.

29. O bâ-ba pumakidi o tyâtyi, ka bâ-ba
ngiya o ndabo ya Saimon na Andru; na
Jems na Jân ba diyakind' omě.

30. Ndi nyangwě ya mwad' 'a Saimon
a diyaki na mehiyo mea ivěvu bya; kwěi
ka bâ-ba languwa Mâ o pěl' 'aju.

31. Ka Mâ-a viya ka bweya mâ na 'nâ,
ka Mâ-a 'mudě mâ; elěngiaha tepě ka
ivěvu ja dika mâ, a ka hakiya bâ.

32. O joba i kweyakiyedi, na kolo, ba va-
nakindi mebědi meěhěpi o Mâ-a jadi, na ba
diyaki na dēvil.

33. Ka mboka yěhěpi ya yolaně o ubiyâ.

34. Ka Mâ-a yongě baitě ba diyaki na bebědi bea mangâ maitě, ka Mâ-a pumě děvil iitě, Au tândâkâ děvil i kalaka; 'kabo-jana ba yowakidi Mâ.

35. Ka Mâ-a 'muwa n' ubwa-n' ubwa, buhwa bo t' o bumuwa, ka Mâ-a vala o iboko via ikutakuta; A ka kalakiya.

36. Saimon na ba diyaki na ju ba vitakidi Mâ.

37. O bâ-ba běki Mâ duwango, ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Bato běhěpi ba vahakand' Âvě.

38. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Ho kekeni o mboka ipâkwě, ovaně nd' Umba-mbi ka kaliy' ovoně tepě, 'kabojana tina 'amě e vanakidi ndí yâně.

39. Ka Mâ-a kaliya o tyâtyi ijabu o Galili yěhěpi, na Mâ-a věngěkidě děvil.

40. Egâłani e vakindi o Mâ-a jadi, ka yâ-ya balama, e ka hâhâlâkidě Mâ, na, Oningě wa panga o te na ngudi e yongakě 'mba.

41. Ka Jisus a yěně mâ ngâtâ, ka Mâ-a hambid' enâ, ka Mâ-a kupaně mâ, na, Mbi pangindi; yongaka.

42. Elěngiaha A kala, tepě egâłani e vě-
ngěměkě, ka mâ-a yongwě.

43. Ka Mâ-a kelevide mâ, ka Mâ-a timbě
mâ.

44. Ka Mâ-a vâ na mâ, na, Bandama-
kidě o langwake moto, ndi kěkě, levakidě
nyolo 'âvě prist, na nâvě wa vě o pělě ya
iyongwě jâvě belombo bea Mosès be vâkidi,
ka tali o bâ-ba jadi.

45. Ka Mâ-a vala, a ka kenakě yâ n'
iněně mětě, i pangaka Jisus a diye na
ngudi e pâkě o mboka o bwebwe, nd' A
ka diyaka kabo o loboko la nginga ; bato
ba ma vakandi o Mâ-a jadi oviya hanganě
yěhěpi.

KAPITA II.

1 Ka Mâ-a vala pě o Kapěrnaum hwi
jâkâ tombango, ka sango ya 'luanidě, na, a
bě nd' o ndabo.

2. Ka bato baitě ba yolaně o njo pâkâ, ba
diye pě na ngudi ba kokakě o ndabo, tombe
n' ubiyâ ; A ka kalakiya ndaga o bâ-ba jadi.

3. Ka bâ-ba viya o Mâ-a jadi na moto
a diyakidi na ebědi ya nyolo limbelimbe, a
diyaki bapwěngo na bato banai.

4. O bâ-ba diyakidi ba diye na ngudi e pakiyě o Mâ-a jadi 'kabojana ebimba, ka bâ-ba tuba unyuwa o ndabo 'aju e diyakidi; o bâ-ba diyaki mâ tubango, ka bâ-ba hubě ikondo ja ubědi mua nyolo limbelimbe u diyakidi.

5. O Jisus a yěněkidi ikamidě jabu, ka Mâ-a vâ na ubědi mua nyolo limbelimbe, na, Mwana-o, mabe mâvě ma 'yidwěnd' âvě.

6. Ndi balěndi na bahuhu ba diyakind' omě diye-diye, ba ka kalaka na melema meabu,

7. Na, E lě nde ya momo těkaně e kilakě Anyambě kakana? Nja ka 'yidě mabe kabō Anyambě dipâ?

8. Elěngiaha o Jisus a yowakidi n' ilina jaju na ba pikilakiyandi bâ mětě na bâ mětě, ka Mâ-a vâ na bâ, na, O pikilakiya li belombo těkabe o melema manyu nande?

9. Nana e ndi bobâbu na vâ na ubědi mua nyolo limbelimbe, na, Mabe mâvě ma 'yaku-dw' âvě, na ba vâ, na, Umwaka, na nâvě wa nângâ ikondo jâvě, na nâvě wa tamuwa?

10. Nd' ovaně nd' inyěni o ka yowěni, na, Mwana-moto a na ngudi e 'yakidě mabe o he (ka Mâ-â vâ na ubědi mua nyolo limbelimbe, na),

11. Mbi vwi na nâvĕ, na, Umwaka, nâ-ngâkâ ikondo jâvĕ, na nâvĕ wa 'la o ndabo 'âvĕ.

12. Elĕngiaha, tepĕ ka mâ-a 'muwa, ka mâ-a nângâ ikondo jaju, ka mâ-a vala o boho boabu boa bĕhĕpi; jâ ndi jabu ja bĕhĕpi ja mama, ba ka bendakĕ Anyambĕ, na, Ho ha yĕnete yâ kakana.

13. Ka Mâ-a vala pĕ njo 'pâkwĕ baka na etima, ka 'bumbu yĕhĕpi ya kâbidĕ Mâ, a ka yokwakidĕ bâ.

14. O Mâ-a diyakidi a tombaka, ka Mâ-a yĕnĕ Livai mwan' 'a Alfius diyango o inâ-ngânido via pago, ka Mâ-a vâ na mâ, na, Vitakĕ 'Mba. Ka mâ-a 'muwa na vitĕ Mâ.

15. E diyakindi o Jisus a diyakidi a jaka o ndabo 'aju kakana, bayoli-pago na bato babe ba diyaki tepĕ, na Jisus na beyokwedi beaju ta; 'kabojana ba diyaki baitĕ, ka bâ-ba vitanĕ Mâ.

16. O balĕndi na Farisi ba yĕni Mâ-a jaka na bayoli-pago na bato babe, ka bâ-ba vâ na beyokwedi beaju, na, E lĕ nde eaju e mâtâ-kĕ na e jakĕ na bayoli-pago na bato babe.

17. O Jisus a yoki yâ, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Ba di mepeha, ba vahaka uganga; ndi kabo ba bĕkĕ: Mbu vaka ka ndiya bato

bayamu, ndi kabo babe na, ba luwake melema.

18. Beyokwedi bea Jân na bea Farisi ba ma diyakandi ba hindinaka njo jâkâ, ka bâ-ba viya, ka bâ-ba uwa Mâ, na, E lě nde ya beyokwedi bea Jân na bea Farisi be diyakě be hindinaka, ndi beâvě be hindine.

19. Ka Jisus a vâ na bâ, na, Mbweyi j' ubayi i ka yâlěte o hindina o ubâmbi u di na jâ? Ulingo 'muabu u di n' ubâmbi i 'bě na ngudi o hindina.

20. Ndi hwi i vakandi j' ubayi u ka nângânwě bâ, nandi běngě ba hindinake o buhwa těboně.

21. O 'bě na moto a ka tumě epěhi y' unamba mua kya o ngâi ya vyo, vâkâna epěhi tě e hângâkwě ně e ka paděndi ya vyo, n' ibeku ja kena.

22. O 'bě tepě na moto a vamakě ivě ja kya o mbute ja vyo, vâkâna ivě ja kya i ka tumbidi mbute na ivě ja hoviya, na mbute ja jongoliya: ndi ivě ja kya i vamakwěndi o mbute ja kya.

23. O buhwa boa Iyâjâ, A diyakindi a tamwaka o meanga mea poti kakana; ka beyokwedi beaju bea yalě ibuka ja poti o bâ-ba diyaki ba kěkě.

24. Ka Farisi ba vâ na Mâ, na, Yěněkěte, e lě nde 'abu e hakě, o buhwa boa Iyâjâ, e ha ibě hohonganěngo ?

25. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, O ha langeteni ka Devid a hakidi o mâ-a diyakidi na mala, na mâ-a yoka nja, mâ na ba diyaki na ju ?

26. O mâ-a kěkidi o ndabo 'a Anyambě o 'gombe ya Abaiethar prist eněně, ka mâ-a ja pěmbě y' ilevudwě, e ha 'bě hohonganěngo na o ja ndi kabo prist, ka mâ-a vě tepě ba diyaki na ju.

27. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Iyâjâ i vela-kudwi moto, ndi hanga na moto a velakudwi Iyâjâ.

28. Vâkâna Mwana-moto a ndi Upangiyi tepě mua Iyâjâ.

KAPITA III.

1. Ka Mâ-a vala o tyâtyi 'abu epâkwě njo: moto a diyakind' omě a diyakidi enâ vivilaniyango.

2. Ba ka běmběkě Mâ na ipě A ka yongi mâ o buhwa boa Iyâjâ, ovaně nd' o bâ-ba ka hěnjě Mâ.

3. Ka Mâ-a vâ na momo a diyakidi enâ vivilaniyango, na, Těměkě o hanganě.

4. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, E te hohonga-něngo o ha bwam' o hwi j' Iyâjâ, ipě o ha bobe? o yongě 'mẽnâ, ipě o weya? Ka bâ-ba diya dâ.

5. Ka Mâ-a tamuwa bâ na ngambi, A yěněkě ngěbě o melema meabu mekolo, ka Mâ-a vâ na momo, na, Hambakidě enâ 'vě. Ka mâ-a hambidě: ka enâ 'aju ya timba upeha pani-ka epakwě.

6. Ka Farisi ba puma, ka bâ-ba paniya o vala o 'hoka na Herodian o pěl' 'aju, nyang' 'abu o ka weyaně Mâ.

7. Ndi ka Jisus a věngěmě na beyokwedi beaju na 'la o 'tima : ebumbu eněně e vitakě Mâ oviya Galili na Judia,

8. Na oviya Jěrusalēm na oviya Idumia, na o pělě 'pâkwě ya Jordan na ba Tair na Saidon, ebumbu ya bato eněně e vakind' o Mâ-a jadi, o bâ-ba yoki belombo beaju be haki beněně.

9. Ka Mâ-a kala na beyokwedi beaju, na, elende ehâlě e vengakidě Mâ, o banga ebumbu ya dibidě Mâ.

10. Ikabojana a yongakidi bato baitě, ovaně nd' o bâ-ba pinyilakidě o kupaně Mâ, tango e diyaki na bebědi yehěpi.

11. O malina mabe ma yěni Mâ, ma ka

kwaka o boho boaju, ma ka yamaka, na, O i Mwana ua Anyambě.

12. Ka Mâ-a languwa bâ, na, ba pangake Mâ-a yowanakě.

13. Ka Mâ-a beta o ukodi, ka Mâ-a ndiya ibaju ba vahakidi; ka bâ-ba pâ o Mâ-a jadi.

14. Ka Mâ-a kenjě jomu na babale, na ba diyaki na Ju, ovaně nd' o Mâ-a ka lomě bâ ka kaliya,

15. Na bâ-ba bi na ngudi o yonganakě mebědi, na e pumanakě dēvil :

16. Saimon uaju a vangakidě na Pitě ;

17. Jěms ja Zěbědi, na Jân mwan'-'a-nyangwě na Jems, ibaju ba vangakidě, na, Boaněrjes, i weyaki, na Bana-ba-ngadi :

18. Na Andru, na Filip, na Bartholomiu, na Mathiu, na Thomas, na Jems ja Alfeus, na Thadius, na Saimon ya Kenan,

19. Na Judas Iskariot a kândâkiyi Mâ : ka bâ-ba ngiya o ndabo.

20. Ka ebumbu ya lataniya pě epâkwě njo, ba diye na ngudi e jakě na beja.

21. O mbweyi jaju i yoki yâ, ka bâ-ba vala ka bweya Mâ ; 'kabojana ba vâki, na, A potwakandi.

22. ¶ Ka balěndi ba vakiyedi o Jěrusalěm

ba vâ, na, A na Biëlzibub, A vëngëkidëndi dëvil na ngudi y' upolo mua dëvil.

23. Ka Mâ-a ndiya bâ o Mâ-a jadi, ka Mâ-a vâ na bâ na mekanakâdi, na, Setani a lë a yâlâkë o vëngidë Setani na-e ?

24. Oningë ipangiya ja pëhë já mëtë, ipangiya tēdinë ja yâlë o tēmë.

25. Oningë ndabo ya pëhë yâ mëtë, ndabo tēnë ya yâlë o tēmë.

26. Ndi oningë Setan a yanaka na mâ mëtë, a di pëhëngo, a yâlë o tēmë, vâkâna a pândi 'huku.

27. O ibë na moto a ka yâlë o ngiya o ndabo ya moto ukolo, na jongolidë jumba jaju, kabo a t' o kata moto ukolo katango, nandi bëngë a jongolakidë ndabo 'aju.

28. Pakwëpâkwë Mbi vâki na inyëni, na, Mabe mēhëpi ma te ma iyakudwë bana ba bato, n' ikila ja Anyambë nyang' 'abu e ka kilë yëhëpi ;

29. Ndi a ka kilë Ilina Iyamu a 'yidwe, ndi a na mahihi ma yëkë ya 'gombe yëhëpi.

30. Ikabojana ba vâki, na, A na ilina ibe.

31. ¶ Nandi ka bana ba nyangwë na

nyangwě ba viya, tēměngo o bwebwe, ka bâ-ba lomidě Mâ, ba ndakiya Mâ.

32. Ebumbu e diyaki Mâ lungango, ka bâ-ba vâ na Ju, na, Yěněkěte, nyângwě na bana ba nyângwě ba vahakand' Âvě o bwebwe.

33. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Jaie a lě a nja, tombe na bana-b'-ina lě ba nja ?

34. Ka Mâ-a hilě ba diyaki diye-diye, ka Mâ-a vâ, na, Yěněkěte jaie na bana-b'-ina !

35. Uěhěpi a ka hayě upango mua Anyambě, mâ nd' a di mwan'-ina na jaie.

KAPITA IV.

1. Ka Mâ-a yalě pě iyokudě baka na etima ; ka ebumbu eněně ya yolăně o Mâ-a jadi, ka Mâ-a vama o elende, ka Mâ-a diya o etima: ebumbu yěhěpi e diyakindi piěle na etima o uhěkě.

2. Ka Mâ-a yokudě bâ belombo beitě na mekanakâdi, ka Mâ-a vâ na bâ o iyok'wanidi viaju, na,

3. Yokolakiděni, uliyi u kěki ka liya ibângâ :

4. E diyakindi, o mâ-a mwanjidi, jákâ i kwakindi o pĕpĕkĕ ja njeya, ka lonâni la oba la viya ka sâsâ já.

5. Ka jákâ ja kwa o beĕngĕ, o ha diyaki na mahĕ maitĕ; elĕngiaha tepĕ ka já-ja puma, 'kabojana ju diyaka na ndiba ya mahĕ.

6. O joba i pumidi ka já-ja bâmbâlâniya; 'kabojana ju diyaka na metamba, i vivila-nakiyendi.

7 Ka jákâ ja kwa o mekanda, o mekanda me tombuwedi ka meâ-mea ha já kâlu, i jaye bebuma.

8. Ka jákâ ja kwa o mahĕ mayamu, ka já-ja yĕkĕmĕ bebuma, i ka tombwaka, i ka vuhaka, ka já-ja ja bebuma beité, jákâ mabo malalo, jákâ utoba, jákâ kama.

9. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, A di na matâ ma yokakĕ, a yokake.

10. O Mâ-a diyaki dipâ, ba diyaki na Ju na jomu na bebale, ba uwaki Mâ ukana-kâdi tĕ.

11. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Inyĕni nd' o didini vĕwĕngo iyowĕ ja mahâwĕ ma ipangiya ja Anyambĕ: ndi o ba ha 'bĕ omĕ belombo tĕkabe beĕhĕpi be hakwĕ na me-kanakâdi:

12. Boyěněkě ba ka yěněte, ndi ba yowe; boyokaka, ba ka yokate, ndi ba bweyidě; o banga ba 'luwa egombe t' egombe, na mabe mabu ma 'yudwě bâ.

13. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Wa 'wěni ukanakâdi těkamu? nd' o ka yowě li mekanakâdi meěhěpi na-e?

14. Uliyi a liyakě ndaga.

15. Ekaba ndi ba pěpěkě ya njeya o ndaga i liyakwě, o bâ-ba běkě yokango, na Setan a viya ka nângâ ndaga i liyakudwě o melema meabu.

16. Ekaba tepě ba liyakwě o beěngě, ba běkě ndaga yokango, na bâ-ba hungana o pahiya yâ na mbya:

17. Ndi bâ mětě ba diye na metamba, ovaně nd' o bâ-ba diyakě o 'gombe; kwěi o betuniya na njuke be ka pâyě o nyanga ya ndaga, elěngiaha na bâ-ba kâbâ.

18. Ekaba ndi ba liyakwě o mekanda; ba běkě ba yoka ndaga,

19. Manaka ma eměnâ těkae, n' iyabana ja boněně, n' ivaha ja belombo bepâkwě, o beâ be ka ngiyě, vâkâna be weyaki ndaga, na yâ-ya bě ekomba.

20. Ekaba ndi ba liyakwě o mahě mayamu: ba běkě ndaga yokango, na bâ-ba

pahiya yâ, na bâ-ba ka pumakě bebuma, bâkâ mabo malalo, bâkâ mab' utoba, bâkâ kama.

21. ¶ Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Vitwa vi vanakwěndi ka vamwě o ibongalo ja kwe, na b' ibongalo j' ikondo ? via tědwě o uhângâ ?

22. O ibě na 'lombo e di kutamango e ka měndě e yowaně, tombe na jadi ilimbo vâkâna e ka pâdwěte o bwe.

23. A di na matâ ma yokakě, a yokake.

24. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Bandamakidi nyang' 'anyu e yokakě: nyanga 'anyu e ka yějěně, yâ tepě e ka yějwěně inyěni ; o inyěni o jadi ba ka yokě, bâ te ba ka věwě wa.

25. A janidi mâ t' a ka věwě, a ha 'bě ně a ka nângânwěndi tombe na eaju e duwakě.

26. ¶ Ka Mâ-a vâ, na, Ipangiya ja Anyambě i ndi kakana, bwěsě ona moto a mwanjaka ibângâ o he ;

27. Na mâ-a ka yaka, a 'mywaka bulu na mwehe, na ibângâ ja puma na jâ-ja tombuwa, a yowě ka yâ e jadi.

28. Ikabojana he e pumakěte bebuma beaju mětě ; o bohoboho nd' utondo, nandi

běngě molo u pake, kwěi běngě mihâ mětě ma pumake o molo.

29. Nd' o ebuma e běkě yâdângo, elěngiaha vâkâna a lomakandi ubenji, 'kabo-jana juma i pândi.

30. ¶ Ka Mâ-a vâ, na, Ipangiya ja Anyambě ho ka kwanidě lě jâ na nja 'lombo-ě? na ka yějě lě jâ na nja ukana-kâdi?

31. E t' ona utonga mua 'buma ya mutard, e jadi, o yâ e liyakwě o he, bohâlě wa na bebuma bepâkwě be jadi o he:

32. Nd' o yâ e běkě liwěngo na yâ-ya tombuwa, na yâ-ya bě eněně wa na bele bepâkwě behâlě, na yâ e ka hambakidě melabe meněně, ovaně nd' o lonâni la oba lo diyakě o edingiha ya yâ.

33. A kalaki na bâ ndaga na mekana-kâdi těkame meitě, nyanga 'abu e diyaki na ngudi e yokakě.

34. Nd' Au kalaka na bâ kabo na ukana-kâdi; o Mâ-a diyakě na beyokwedi beaju dipâ, ka Mâ-a pěhě bâ belombo beěhěpi.

35. Bâ buhwa tě, o yâ e diyaki kolo, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Ho jabwakeni o mwidi 'pâkwě.

36. O bâ-ba běkidi ebumbu 'a bato ti-

mběngo, ka bâ-ba nângâ Mâ ka Mâ-a diya-kidi o elende; belende bepâkwě be diyaki tepě na Mâ.

37. Ka ukudikudi mua upupě mua vunga; mekeba me bweyaka elende; e ka 'mbaka o hinga.

38. A diyakindi o mahina bya o epondoma; ka bâ-ba 'mudě Mâ, ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Uyokwidi, wa yěněk' isâlâ, na o banga hwa kuga?

39. Ka Mâ-a 'muwa, ka Mâ-a kandidě upupě, ka Mâ-a vâ na etima, na, Běmbělě, hwěměkiyě. Ka upupě mu-a wa, mu-a bě uděmbě uněně.

40. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Jângâ iněně i lě ja nde? E lě nd' eanyu e ha 'bě n' ikamidě?

41. Ka bâ-ba banga jângâ iněně, ba ka himaka bâ mětě na bâ mětě, na, Ekaně mcto a lě nja jângâ-ě, tombe upupě na etima bea yokiyate Mâ.

KAPITA V.

1. Ka bâ-ba pâ o mwid' upâkwě mua etima o ehe ya ba Gadara.

2. O Mâ-a hubakidi o elende, elëngiaha tepě ka Mâ-a lata na momo omě a diyaki n' ilina ibe a viya o malonga,

3. A ma diyaka o malonga, o diye na moto a ka hukě mâ, tombe n' uhanganakano ;

4. Ikabojana a ma bweyakwěndi njo iitě, a vamakwě o meboka na mehinganakano, na mâ-a bukaka mehinganakano, meboka me waka. O diye na moto a ka lumbidě mâ.

5. A ma diyakandi egombe yěhěpi, na bulu na mwehe, o mekodi na malonga, a yamaka, na mâ-a lumaka nyolo 'aju na malale.

6. Nd' o mâ-a yěněki Jisus na masěi maitě, ka mâ-a 'la umbila, ka mâ-a kaliya Mâ,

7. Ka mâ-a yama nangudi, na, Eahu na nâvě 'lě nde, Jisus, Mwana-Anyambě e didi oba mětě. Mbi kanakiyand' âvě na Anyambě, na, o yěněkidě 'mba majili.

8. Ikabojana a vâki na mâ, na, Věngěměkě o momo těně, âvě, ilina ibe.

9. Ka mâ-a uwa mâ, na, Dina jâv' i lě nja? Ka mâ-a timbwana, na, Dina jamě ndi Lijân, ikabojana ho ndi baitě.

10. Ka mâ-a hâhâlidě Mâ nangudi, na, a dumake bâ o ehe tĕně.

11. Piělě n ukodi omě o diyakindi bokweya boněně boa ngweya bo jaka.

12. Ka děvil jěhěpi ja hâhâlidě Mâ, na, Valakidě hwě o ngweya, ovaně nd' o hwěho ka ngiyě jâ.

13. Ka Jisus a bâbâ, o njo pâkâ. Ka malina mabe ma puma, ka mâ-ma ngiya o ngweya, ka bokweya boa huba umbila umbâkâ o mbelenge o etima (bo diyakindi pani-ka tâjen ibale) ka boâ-boa lâka o 'tima.

14. Ba ma jakidě ngweya ka bâ-ba kweya, ka bâ-ba languwa yâ o mboka na o 'hiki. Ka bâ-ba valanidě ka yěně e ma hama yeně.

15. Ka bâ-ba pâ o Jisus a jadi, ka bâ-ba yěně a diyaki na děvil, a diyaki na Lijân, bâtudwěngo, diya, a bě bwamu; ka bâ-ba banga.

16. Ba yěněki yâ ka bâ-ba languwa bâ nyanga e ma hama na a diyaki na děvil, na o pělě ya ngweya tepě.

17. Ka bâ-ba yalě Mâ iuwa ja na A vĕngĕmĕke o betěbě beabu.

18. O Mâ-a pâkidi o elende, a diyakidi

na dĕvil ně a hâhâlâkidi Mâ, na, a diyake na Ju.

19. Ndi Jisus au bâbâkâ mâ, nd' A vâki na mâ, na, Kĕkĕ o 'anyu o 'tâkâ 'âvĕ e jadi, o ka langwakiya bâ belombo benĕnĕ bea Anyambĕ be jad' âvĕ hango, na nyang' 'aju e yĕnid' âvĕ ngâtâ.

20. Ka mâ-a vala, a ka yalakĕ o hamanidĕ o Dĕkapolis, nyanga ya belombo benĕnĕ bea Jisus be hakiyi mâ; ka bato bĕhĕpi ba mama.

21. O Jisus a jabwaki pĕ na elende o mwidi 'pâkwĕ, bato baitĕ ba kumanakidĕndi o Mâ-a jadi; a diyaki piĕlĕ na etima.

22. Ka enami yâkâ ya tyâtyi, dina na Jairus, ya viya omĕ; o mâ-a yĕni Mâ, ka mâ-a kwa o beko beaju,

23. A ka hâhâlâkidĕ Mâ nangudi, na, Mwan' 'ame ua mwajo ua ndĕmbĕ a bowaka; pâkâ, ka nangidĕ makadu mâvĕ o mâ-a jadi, ovane nd' o mâ-a ka yongĕ; na mâ-a diya.

24. Ka Jisus a vala na ju: ka bato baitĕ ba vitanĕ Mâ, ba ka pambalakidĕ Mâ.

25. Mwajo n' uhuhu a diyaki n' ulema mua makiya jomu ja mepuma na mepuma mebale,

26. A yěněkě njuke eněně na meganga meitě, ka mâ-a pelidě belombo beaju beěhěpi, ndi a diye na ngudi e yongakě, ndi kabo bololuaka pě wa,

27. O mâ-a yokidi o pělě 'a Jisus, ka mâ-a viya o kopya ovaně o mbuhwa, ka mâ-a kupaně ngâi 'aju.

28. Ikabojana a vâki, na, Pagate 'mba kupaně ngâi jaju, vâkâna mbi yongindi.

29. Elěngiaha tepě ka tongo ya inakiya maju ya yaha: ka mâ-a yowě o nyolo na, a yongudwěndi oviya ebědi těně.

30. Elěngiaha ka Jisus mâ mětě a yowě na, ngudi y' iyonganě e pumindi o Mâ-a jadi, ka Mâ-a timbě iběyi o ba sâtaki Mâ ba jadi, na, Nja a kupanakě ngâi jamě ?

31. Ka beyokwedi beaju bea vâ na Mâ, na, O yěněkěte ebumbu e pambalakid' Âvě, nd' O ka vâkâ pě, na, Nja a kupaně 'Mba ?

32. Ka Mâ-a tamuwa kěběngě-kěběngě iyěně ja a ma ha 'lombo těeně.

33. Ka mwajo a banga, a ka likimaka, 'kabojana a yowakiděte e hamakidi o mâ-a jadi, ka mâ-a viya ka kwa o beko beaju, ka mâ-a languwa Mâ pâkwěpâkwě yěhěpi.

34. Ka Mâ-a vâ na mâ, na, Mwa-mwajo,

ikamidě jâvě i yongiděndi âvě; kěķě na jonga, o ka diyaka upeha oviya eběd' âvě.

35. O Mâ-a diyakidi a kalaka, ka bato ba viya o ndabo ya enami ya tyâtyi, ba vâki, na, Mwan' 'âvě a wendi; e lě nde eâvě e hakě pě Uyokwidi njuke?

36. O Jisus a yoki ndaga t' i kalakudwě dině, ka Mâ-a vâ na enami ya tyâtyi, na, O bangake, kamakidě pa.

37. Au bâbâkâ moto a vitanakě Mâ kabo Pitěr, na Jems, na Jon mwana-nyangwě na Jems.

38. Ka Mâ-a pâ o ndabo ya enami ya tyâtyi, ka Mâ-a yěně imbunga, na ba 'yakidi na ba yamanakidě nangudi.

39. O Mâ-a ngakiyedi ka Mâ-a vâ na bâ, na, O haka lě ni imbunga na o 'yakani na nja 'lombo-ě? itângâ i ha weyete, ndi a yakandi.

40. Ba ka věhěķě Mâ. Nd' o Mâ-a běki bâ běhěpi puměngo, ka Mâ-a nângâ hangwě na nyangwě ya mwa-mwajo na ba diyaki na Ju, ka bâ-ba ngiya o iboko viya itângâ i diyaki bya.

41. Ka Mâ-a bweya itângâ na 'nâ, ka Mâ-a vâ na mâ, na, Talitha kumai; yeně ndi, na, Isesa, Mbi vwi na nâvě, na, Umwaka.

42. Elěngiaha tepě ka isesa a 'muwa, a ka tamwaka; 'kabojana a diyakindi jomu ja mepuma na mepuma mebale o utodu. Ba mamakindi imam' iněně.

43. Ka Mâ-a languwa bâ omě, na, E yowanake na moto. Ka Mâ-a sombiya na eloinbo e věkwě mâ e jakě.

KAPITA VI.

1. Ka Mâ-a věngěmě omě, ka Mâ-a vala o wabu, ka beyokwedi beaju bea vitaně Mâ.

2. O buhwa boa Iyâjâ bo pâdi, ka Mâ-a yalě iyokudě o tyâtyi; bato ba yokolakidě Mâ baitě ba mamakindi, na, Momo těkaně a vaniye lě bolombo těkabe ove? I lě nj' iyowě i věkudwě Mâ ekadi, i jadi na tombe-kete belombo beněně be hamakate o benâ beaju.

3. A 'bě ukěkěngě ekaně, mwan' 'a Meri, mwana-nyangwě na Jems, na Josěs, na Judas, na Saimon? Maluku maju ma 'bě na hwě okava? Ka bâ-ba numba na Ju?

4. Ndi ka Jisus a vâ na bâ, na, Usâki a pěněkě ihekudwě kabo o wabu, na o ikaka jaju, na o diyâ jaju.

5. Au yâlâkě tepě o ha ehavu eněně omě, kabo a kahakidě makadu o tango ehâlě ya mebědi, na Mâ-a yongakě bâ.

6. Ka Mâ-a mama o pělě 'a ipuhwana jabu j' ikamidě. Ka Mâ-a vala, A kěkě, A yokwanakidě o mamboka mahâlě.

7. ¶ Ka Mâ-a ndiya jomu na bebale, A ka yalakě o loma bâ babale-babale, ka Mâ-a vě bâ ipanga ja malina mabe.

8. Ka Mâ pakuwa bâ na, ba nângâke elo-mbo o 'kěndâ, kabo utumbe pa, hanga elandi ya kola, tombe beja, na ba dâlě o belandi beabu.

9. Bâtâkâni sandal o beko : nd' o bătâke-ni koto ibale.

10. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Iboko vianyu vi ka pâyě o ndabo, diyakani omě, kabo inyěni o ka valěni omě.

11. A ka měndě a pahiye 'nyěni, na o yokolidě tepě inyěni, o inyěni-o ka valěni omě, pupwakani ubulubulu oviya matambi manyu o ilanguwa jabu. Mbi vâki n' inyěni pâkwěpâkwě, e ka diyandi bobabu na ba Sodom na Gomâra o buhwa boa yěkě, wa na mboka těně.

12. Ka bâ-ba vala, ba ka kalakiya na bato ba 'luwake melema.

13. Ka bâ-ba pumě děvil iitě, na bâ-ba ka hakiya mebedi meitě mavulě, na yongě bâ.

14. Ka upolo Hěrod a yoka o pěl' 'aju ('kabojana dina jaju i diyaki ja hamana); ka mâ-a vâ, na, Jon Baptist a pumbuwendi, ovaně nd' o behavu beněně be levakudwě o mâ-a jadi.

15. Bâkâ mâ, na, A ndi Ilaias, Bapâkwě mâ, na, A ndi usâki, na ba moto a kwanaka usâki.

16. Ndi Hěrod, o mâ-a yoki yâ, ka mâ-a vâ, na, A ndi Jon uamě a lenakidi ibâlu; a pumbuwendi oviya iwedo.

17. Ikabojana Hěrod mâ mětě t' a lomaki bato ka bweyidě Jon, ka mâ-a tiniya mâ meboka o ndabo 'a ntyogo, o nyanga ya Hěrodias, mwad' 'a mwana-nyangwě Filip; ikabojana a bakiyi mâ.

18. Nana Jon a vâki na Hěrod, na, E 'bě hohonganěngo na o nângâkâ mwad' 'a mwana-nyângwě.

19. Ovaně nd' o Hěrodias a yomanaki na mâ, na mâ-a vahaka o weya mâ, nd' au yâlâkě.

20. Ikabojana Hěrod a bangakindi Jon, yowěngo, na, a ndi momo uyamu na hole,

ka mâ-a lala mâ; o mâ-a yokaki mâ a kala-kiya, ka mâ-a ha belombo beité, a yënëki mbya na yoka mâ.

21. O buhwa boa lukango bo pâdi, boa Hërod bo jakudwě, ka mâ-a hadě mepangiyi meaju, na ngawe iněně, na bato baněně ba Galili, isango.

22. O mwana ua Hërodias tě ua mwajo a vakidi ka yemba, ka mâ-a tândidě Hërod na ba diyaki na ju, ka upolo mâ-a vâ n' isesa, na, Uwaka 'mba elombo 'âvě e vahakě, vâkâna mbi vënd' âvě yâ.

23. Ka mâ-a kaniya mâ, na, Eâvě e ka uwě 'mba yěhěpi, mbi ka vënd' âvě yâ, tombe e jadi epěhi y' ipangiya jamě. .

24. Ka mâ-a puma, ka mâ-a vâ, na, Mbi uwake 'lē nde? Ka mâ-a vâ, na, Molo mua Jon Baptist.

25. Elěngiaha, ka mâ-a timba o upolo a jadi ngwambe, ka mâ-a uwa mâ, na, Mbi vahakandi o věkě 'mba kwěi molo mua Jon Baptist o 'pělě-bwalo.

26. Ndi upolo a yënëki ngěbě eité, ndi o nyanga ya ikana na ba diyaki na ju ija, au vahaka o lěvě mâ.

27. Elěngiaha tepě k' upolo a loma uweyi, ka mâ-a vâ na molo muaju u vana.

kwě ; ka mâ-a vala ka lena mâ ibâlu o ndabo ya ntyogo.

28. Ka mâ-a vana molo muaju o 'pěle-bwalo, ka mâ-a vě muâ isesa, ka isesa ja vě muâ nyangwě.

29. O beyokwedi beaju be yoki yâ, ka bâ-ba viya ka nângâ ekengo 'aju, ka bâ-ba nangidě yâ o malonga.

30. Ka metodu ba yolaně ta o Jisus a jadi, ka bâ-ba languwa Mâ belombo beě-hěpi ibeabu be hakidi, n' ibeabu be yokwakidi.

31. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Vakani, inyěni mětě, o iboko via nginga dipâ, na wa ta yâjâni kwěi ; 'kabojana ba vakidi na ba kěkidi, ba diyaki baitě, bu diyaka na epedi e jakě.

32. Ka bâ-ba vala o iboko via nginga, na elende, ikutakuta.

33. Ka bato ba yěně bâ-ba kěkě, ka baitě ba yemba Mâ, ka bâ-ba 'la umbila na ja he omě, bopumaka o mboka jěhěpi, ka bâ-ba tombě bâ, ka bâ-ba yolaně o Mâ-a jadi.

34. O Jisus a jabwakidi ka Mâ-a yěně bato baitě, ka Mâ-a 'muwa na ngâtâ o pěl' 'abu, 'kabojana ba diyakindi pani-ka

medâmbě me diye n' utati, ka Mâ-a yalě bâ iyokudě ja belombo beité.

35. O buhwa bo diyakidi boa vala, ka beyokwedi beaju bea via o Mâ-a jadi, na, Ekavi vi ndi iboko via nginga, egombe tepě e tombindi.

36. Valakidě bâ, ovaně nd' o bâ-ba ka 'lě boulwanakidě o 'hiki na o mamboka, na bâ-ba ka hambaka pěmbě jabu, 'kabojana ba 'bě na elombo e jakě.

37. Ka Mâ-a yavwana bâ, na, Inyěni, věki bâ ni beja. Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Ho kěke ka hamba pěmbě i weyakě kama ja fura ibale, na hwa vě bâ na ba jake?

38. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, O li membunda meningě? ka t' o 'mbuwani. O bâ-ba yěněkidi, ka bâ-ba vâ, na, Metano, na bejaka bebale.

39. Ka Mâ-a sombiya bâ na ba pangake běhěpi na ba diyake njamba-njamba o mbwisanga ja mihâ.

40. Ka bâ-ba diya megândâ, meâkâ kama, meâkâ mabo matano.

41. O Mâ-a diyakidi membunda metano na bejaka bebale nângângo, ka Mâ-a 'mbuwa oba, ka Mâ-a vambiya ibâtâ, ka

Mâ-a buka membunda, ka Mâ-a vë meâ beyokwedi beaju na ba tēkidē o bâ-ba jadi; a ka kabaka bejaka tē bebale na bâ bēhēpi.

42. Ka bâ-ba bēhēpi janidē, ka bâ-ba vula.

43. Ka bâ-ba tâlidē jomu ja belinga na belinga bebale ti bea nguhu, na bea bejaka tepē.

44. Ba jaki membunda mea pēmbē ba diyakindi ba tâjen ja bamo itano.

45. Elēngiaha tepē ka Mâ-a tundudē beyokwedi beaju na ba vamahe o elende, na bâ-ba vala o mwidi 'pâkwē, o Bēthseda, o bohoboho, ulingo muaju u valakidē ebimba ya bato.

46. O Mâ-a timbakidē bâ, ka Mâ-a vala o ukodi ka kaliya.

47. O kolo e pâdi, elende e diyakindi o hanganē ya etima, a dikana o he dipâ.

48. Ka Mâ-a yēnē bâ-ba pēpēnēkē n' iduka; 'kabojana upupē u diyakindi banjanidēngo na bâ; o 'gombe ya elahe ya benai ya bulu, ka Mâ-a viya o bâ-ba jadi a tamwaka o etima, ona a vahaka o bambuwa bâ.

49. Nd' o bâ-ba yěni Mâ-a tamwaka o etima, ba piviyaki na, ipě u nd' ukuku, ba ka yamaka ;

50. Ikabojana bâ bēhēpi ba yěněki Mâ, ka bâ-ba juka ipikiliya. Ka Mâ-a hungana o kala na bâ, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Yâdâkâni ; a te 'Mba ; o bangakeni.

51. Ka Mâ-a beta o bâ-ba jadi o elende, ka upupě mu-a wa ; ka bâ-ba mama nangu-di eitě mětě, ba ka utuwaka.

52. Ndi bu yongakidě pě elembo ya pěmbě ; 'kabojana melema meabu me diyaki bokolo.

53. O bâ-ba jabwakidi, ka bâ-ba pâ o ehe ya Jěněsarěth, ka bâ-ba bakama na he.

54. O bâ-ba pumakidi o elende, elengiaha tepě ka bâ-ba yowě Mâ,

55. Ka bâ-ba vala umbila uluaniděngo o etěbě těně yěhēpi, ka bâ-ba yalě ibapě ja ba diyaki na bebědi o makondo, o iboko viabu vi yokaka na A iwě.

56. Iboko viaju vi pâkidi viěhēpi o ba mabâkâ, na ba mboka, na ba 'hiki, vâkâna ba nangakidi mebědi o mehěngě, na bâ-ba ka hâhâlâkidě Mâ, na ba kupanake tombe-kete ihuku ja ngâi 'aju ; tango e ma kupanake Mâ yěhēpi e te ma yongaka.

KAPITA VII.

1. Jâ ndi ja Farisi na balëndi na bahuu ba vakiyedi o Jërusalëm, ba lataniya o Mâ-a jadi.

2. O bâ-ba yënidi beyokwedi beaju beâkâ be jaka beja na ndindo, yeně ndi na ba tuke benâ, ka bâ-ba duwa ponda.

3. Ikabojana Farisi na Jiu bēhēpi, kabo ba t' o tuka benâ njo iitě, ba jaka, itata ja epepa ya batodu.

4. Oningě ba viya o ihambanido ba jaka kabo ba t' o tuka. Na belombo bepâkwě beitě be jadi ibeabu be di nângângo na ba tataka, pani-ka ituka ja kâpi na mbeya, na melombo, na tagulu.

5. Jâ ndi ja Farisi na balëndi ba uwa Mâ, na, E lě nde ya beyokwedi beâvě be ha tamwaka na bepepa bea batodu, ndi ba jaka beja ba tuke benâ.

6. Ka Mâ-a timbwana bâ, na, Isaia a huwakite o sâkâ 'nyěni menoki pani-ka yâ di lëndwěngo, na, Bato těkaba ba hekakidi 'Mba na belěbu beabu, ndi melema meabu me yavaniděngo n' Umba.

7. Kakana ba kalakiyate 'Mba o naně, ba yokwakidě iyokwanidi via belekanako bea bato.

8. O bakakiděni belekanako bea Anyambě, ndi o tatakani bepepa bea bato, panika ituka ja mbeya na sěngě ja kâpi, na bea jângâ tědině bepâkwě beité ibeanyu be hakě.

9. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, O hakandi bwamu mětě! n' isenja ja elekanako ya Anyambě, na ovaně nd' inyěni o ka tatě bepepa beanyu.

10. Ikabojana Mosěs a vâki, na, Hekakidě hângwě na nyângwě; tepě, A ka hâkě hangwě na ba nyangwě, a wake bowaka.

11. Ndi 'nyěni mâ na, Oningě moto a vâkâ na hangwě na ba nyangwě, E ndi Kârbān (ekae ndi, na, Bověkwě) elombo 'anyu e ka pahaniyě o 'mba-mbi jadi, vâkâna a bi pwenjavwenja.

12. Vâkâna wa bâbâkâni na a hake pě hangwě na ba nyangwě elombo;

13. O hadivakiděni ndaga ja Anyambě na bepepa beanyu be hadi; na bea jângâ tědině beité ibeanyu be hakě.

14. ¶ O Mâ-a běki ebimba yěhěpi ndiyango, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Inyěni běhěpi yokaki 'Mbani, o ka bweyakiděni:

15. O 'bě na elombo o bwebwe ya moto e ngakiyě o mâ-a jadi e ka yâlě o bevě mâ,

ndi belombo be pumakě oviya o mâ-a jadi, ekabe ndi be bevakě moto.

16. Oningě moto a di na matâ ma yoka-kě, a yokakě.

17. O Mâ-a vakiyedi oviya ebimba, ka Mâ-a ngiyâ o ndabo, ka beyokwedi beaju bea uwa Mâ o pělě ya ukanakâdi.

18. Ka Mâ vâ na bâ, na, O ibě tepě ni n' ibweyidě? Wa 'wěni na elombo yěhěpi e jadi o bwebwe e ngakiyě o moto, e 'bě na ngudi e bevakě mâ;

19. Ikabojana ya ngakiya o 'bumulema 'aju, ndi o ihuhu, na yâ ya pumwě o pěpěkě e vovolaki na beja beěhěpi?

20. Ka Mâ-a vâ, na, E vakiyě o ulema, yâ ndi e bevakě moto.

21. Ikabojana ovoně, o melema mea bato, nd' o pumakiyě ipikiliya ibe, inanganiya, ihonde, iweyana,

22. Iyiba, itângina, bebe, ijowa, uhâ, dihâ ibe, ikila ja Anyambě, maměmě, behayě-hayě:

23. Belombo tě bebe 'kabe beěhěpi, be vakiyandi oviya utema, na beâ bea bevě moto.

24. ¶ Oviya 'vaně ka Mâ-a 'muwa nala o mapěpěkě ma Tair na Saidon, ka Mâ-a

ngiya o ndabo, Au vahaka moto a yowakě, nd' Au diyaka na ngudi e kutamakě.

25. Mwajo a diyaki na mwa-mwajo ua nděmbě a diyaki na ilina ibe, o mâ-a yoki sango 'aju, ka mâ-a viya ka kwa o beko beaju :

26. Mwajo těně a diyakindi ua Grik, etomba na Surofinisia, ka mâ-a hâhâlidě Mâ, na, a pumake mwana 'aju ua mwajo děvěl těně.

27. Ka Jisus a vâ na ju, na, Bana ba take na vula vulango, 'kabojana e 'bě lukango na o nângâ beja bea bana na o 'hwa beâ mbwa.

28. Ka mâ-a yavwana Mâ, na, E, Upangiyi, ndi mbwa tě o ibongalo ja tagulu i jaka nguhu ja bana.

29. Ka Mâ-a vâ na mâ, na, O nyanga ya ndaga těkadi, kěkě ; děvil e věngěmi mwan' 'âvě ua mwajo.

30. O mâ-a pâkidi o ndabo 'aju, ka mâ-a kâbidě děvil ya věngěmě, mwan' 'aju ua mwajo a diyi nangudwěngo o ikondo.

31. ¶ Ka Mâ-a věngěmě pě o tungu ya Tair na Saidon, ka Mâ-a pâ o etima ya Galili, a pudunganaki hanganě ya tungu ya Dėkapolis.

32. Ka bâ-ba vana o Mâ-a jadi moto ua poke n' imbuke, ka bâ-ba hâhâlidě Mâ na A kahakidě mâ ikadu jaju.

33. Ka Mâ-a nângâ mâ o pěpěkě ya ebumbu, ka Mâ-a vamě mepenjo meaju o matâ maju, ka Mâ-a tuwa malě, ka Mâ-a kupaně emi 'aju ;

34. Ka Mâ-a tamuwa hěvăn oba, ka Mâ-a veguma, ka Mâ-a vâ na mâ, na, Efa-tha, yeně ndi, na, Bumwanakiya.

35. Elěngiaha tepě ka matâ maju ma bumuwa, ka ukato mua emi 'aju mu-a 'nju-waniya, a ka kalaka hohonganěngo.

36. Ka Mâ-a sombiyě bâ, na, ba langwake moto; nd' ulingo muaju u langwakiyě nangu-di, yâ nyanga tě te 'abu e hamanakidě yâ :

37. Ba ka mamaka bomamaka, na, A hi belombo beěhěpi bwam' ; A pangakate poke i yokaka na mambuke ma kalaka.

KAPITA VIII.

1. O hwi tědině ebumbu e diyakindi eně-ně mětě, bu diyaka na 'lombo e jakě ; ka Jisus a ndiya beyokwedi beaju, ka Mâ-a vâ na bâ, na,

2. Mbi yěnindi ebumbu ngâtâ, 'kabojana ba bi n' Umba okava hwi 'lalo, ba diye na elombo e jakě :

3. Oningě 'Mba validě bâ o ndabo jabu ba je, ba ka hoviyaŋdi na nja o njeya, 'kabojana bâkâ ba vakiyendi yaviděngo.

4. Ka beyokwedi beaju bea yavwana Mâ, na, Moto a ka vulě lě ekaba na beja o nginga ono na ove ?

5. Ka Mâ-a uwa bâ, na, O li membunda meningě ? Ka bâ-ba vâ, na, Hěmbwědi.

6. Ka Mâ-a vâ na ebimba e diyake o he, ka Mâ-a nângâ membunda hěmbwědi, ka Mâ-a vě akeva, ka Mâ-a buka, ka Mâ-a vě beyokwedi beaju na ba těkidě o boho boabu ; ka bâ-ba tědě beâ o boho boa ebimba.

7. Ba diyaki na lojajaka lohâlě ; ka Mâ-a vambiya ibâtâ, ka Mâ-a vâ na lo těkudwě tepě o boho boabu.

8. Kakana ndi bâ-ba jakidi, ka bâ-ba vula, ka bâ-ba tâlidě nguŋu i dikanakidi belinga hěmbwědi.

9. Ba jakidi ba diyakindi ba tâjen inai ; ka Mâ-a validě bâ.

10. ¶ Elěngiaha tepě ka Mâ-a vama o 'lende na beyokwedi beaju, ka Mâ-a pâ o pělě ja Dalmanutha.

11. Ka Farisi ja viya, ka bâ-ba yalě o boma penda na Mâ, ba vahaka na A hake bâ elembo ya viya oba, ba yějě-kiyě Mâ.

12. A ka vegumaka n' iněně, o ilina jaju, ka Mâ-a vâ, na, E lě nde ya igona těkadi e vahakě elembo? Mbi vâki n' inyěni pâkwěpâkwě, O 'bě na elembo e ka věwě igona těkadi.

13. A ka věngěměkě na bâ, ka Mâ vama pě o 'lende, ka Mâ-a 'la o mwidi 'pâkwě.

14. ¶ Ndi beyokwedi ba behalakiděndi o nângâ beja, bu diyanaka o elende wa n' umbund' umbâkâ.

15. Ka Mâ-a languwa bâ, na, Bandamakiděni, dikakani lěvăn ya Farisi na lěvăn ya Hěrâd.

16. Ba ka totonganaka bâ mětě na bâ mětě, na, E ndi 'kabojana o hwě-ho ha 'bě na beja.

17. O Jisus a yowakidě yâ, ka Mâ-a vâ na bâ, na, E lě nde 'anyu e totonganakě, 'kabojana o 'běni na beja? O ha yoweteni, tombe wa bweyiděni? O ndini melema meanyu yâdiděngo?

18. Inyěni na mihâ, wa yěněkěni?

Inyěni na matâ, wa yokakani? Wa yongakiděni?

19. O 'Mba-mbi bukakidi membunda metano o tâjen itano, o tâlâkidě li belinga bea nguhu ti beningě? Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Jomu na bebale.

20. Tepě na hěmbwědi o tâjen inai, o tâlâkidě li belingě bea nguhu ti beningě? Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Hěmbwědi.

21. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, E lě nd' eanyu e ha bweyakidě?

22. ¶ Ka Mâ-a pâ o Běthseda, ka bâ-ba vana Mâ momo ua pâgu, ka bâ-ba hâ-hâlidě Mâ na A kupanake mâ.

23. Ka Mâ-a bweya pâgu o 'nâ, ka Mâ-a pumana mâ o unboka, o Mâ-a běkidi malě tuwango o mihâ maju, ka Mâ-a kahidě benâ beaju o mâ-a jadi, ka Mâ-a uwa mâ na ipě a yěni elombo.

24. Ka mâ-a tamuwa oba, ka mâ-a vá, na, Mbi yěněki bato ona bele ba tamwaka.

25. Ka Mâ-a timbiya pě o kahidě benâ beaju o mihâ maju, ka Mâ-a panga mâ a tamwakiya oba, ka mâ-a yongwě, ka mâ-a yěně bato běhěpi bwebwe.

26. Ka Mâ-a timbě mâ o ndabo 'aju, na,

O valake o mboka, o langwaka tepě yâ moto o mboka.

27. ¶ Ka Jisus na beyokwedi beaju ba vala o mboka ja Sěsaria Filipai; o njeya, ka Mâ-a uwa beyokwedi beaju, a vâki na bâ, na, Bato ba vâkâ lě, na, Umba lě a nja?

28. Ka bâ-ba yavwana Mâ, na, Jon Baptist, ndi bâkâ mâ, na, Ilaias, na bapâ-kwě mâ, na, Ua basâki umbâkâ.

29. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Nd' o vâkâ li na Mbi lě a nja? Ka Pitěr a yavwuwa, ka mâ-a vâ na Mâ, na, Âvě ndi Kraist.

30. Ka Mâ-a kelevide bâ na, ba langwake moto o pěl' 'aju.

31. Ka Mâ-a yalě bâ iyokudě na, Mwana-moto a ka yěni belombo beite; batodu na prist iněně na balěndi ba ka kiyi Mâ, na bâ-ba ka weya Mâ; nd' o na hwi 'lalo A ka pumbuwa pě.

32. Ekae nd' eaju e kalakidi o bwebwe. Ka Pitěr a a nângâ Mâ o pěpěkě na mâ-a ka yalakě ikandidě jaju.

33. O Mâ-a běkidi iběi timběngo, ka Mâ-a tamuwa beyokwedi beaju, A ka kandakidě Pitěr, na, Věngěměkě 'Mba o mbu-

hwa Setan, 'kabojana wa pikilakiya belombo bea Anyambě, ndi kabo bea bato.

34. ¶ Ka Mâ-a běkidi ebimba ndiyango na beyokwedi beaju, ka Mâ-a vâ na bâ, na, A ka vitě 'Mba uěhěpi a binake nyolo 'aju, na Mâ-a bapě krâs 'aju, na mâ-a ka vilinganake 'Mba.

35. Ikabojana uěhěpi a ka tândě o yongě eměná 'aju a ka nyangi yâ, ndi uěhěpi a ka nyangi eměná 'aju o nyang' 'amě na sango eyamu, mâ tepě a ka yongě yâ.

36. Ikabojana e ka kova lě moto nde, oningě a jeya he yěhěpi, na mâ-a 'hwa ilina jaju?

37. E lě ba nja 'lombo-ě ya moto e ka vangwaně ilina jaju?

38. Ikabojana a ka yěně 'Mba ndaga jamě ihâni o igona tě j' ihonde na bobekadi, mâ tepě ua Mwana-moto a ka yěně ihâni o Mâ-a ka viyě n' ivenda ja Hangwě na enjěl iyamu.

KAPITA IX.

1. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Pâkwěpâkwě, Mbi langwakiyandi 'nyěni, na, o na bâkâ ba tēměkě okava ba veke iwedo kabo ba

ta yěně ipangiya ja Anyambě pāngo na ngudi.

2. ¶ Hwi 'toba tombango, ka Jisus a nāngā Pitěr na Jems na Jān, ka Mâ-a valana bâ o ukodi mua udomba o pěpěķě bâ dipâ, ka nyolo 'aju ya 'luwa o pwanj' 'abu.

3. Ibâtâ jaju i diyaki ngěningěni botano mětě ka sno, o diye pě na moto o he a di na ngudi e tanakě jā wa.

4. Ka Ilaias na Mosēs ba pumiya bâ, ba diyaki ba kalaka na Jisus.

5. Ka Pitěr a yavwuwa, ka mâ-a langu-wa Jisus, na, Uyokwidi, e ndi bwamu na ho diyaka okava, na hwa ha meâkâ melalo, Âvě 'mbâkâ, Mosēs 'mbâkâ, Ilaias tepě 'mbâkâ.

6. Ikobojana au yowaka eaju e ka kala, 'kabojana ba diyaki ba bangaka.

7. Ka omě o diyaki na evindi e yambaki-yi bâ, ka joyi ja viya o 'vindi, na, Ekaně a Mwan' 'amě a tândâkwě, yokakiyi Mâ ni.

8. O bâ-ba tamuvedi ķěběngě-ķěběngě, elěngiaha tepě, ba yěne pě moto, kabo Jisus, na bâ mětě, pa.

9. A pakuwa bâ na, ba langwake moto belombo beabu be ma yěně, o bâ-ba diyakidi

ba hubaka ukodi, kabo o Mwana-moto a ka pumbuwa oviya bawewe.

10. Ka bâ-ba tata ndaga tĕdinĕ bâ mĕtĕ, ba ka uwanaka bâ metĕ na bâ mĕtĕ, na, ipumbuwa oviya bawewe i lĕ na.

11. ¶ Ka bâ-ba uwa Mâ, na, E lĕ nde ya Balĕndi e vâkĕ, na, Ilaias nd' a ka t' o pâ?

12. Ka Mâ-a yavwana, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Ilaias pâkwĕpâkwĕ nd' a takĕ na viya, na. Mâ-a timbĕ belombo beĕhĕpi; na nyanga ya e di lĕndwĕngo o pĕlĕ ya Mwana-moto nana a ka yĕni majili maitĕ, na Mâ-a pĕjwĕ.

13. Mbi vâki n' inyĕni, na, Ilaias pâkwĕ-pâkwĕ a pândi, ndi ba hakite mâ kabo nyanga 'abu e vahakidi bwĕsĕ e di lĕndwĕngo mâ.

14. ¶ O Mâ-a pâkidi o beyokwedi beaju a yĕnĕkindi ebumbu enĕnĕ bâ ulwanidĕngo, Balĕndi ba uwanaka na bâ.

15. Elĕngiaha o ebimba yĕhĕpi e yĕni Mâ, ba mamakindi imama inĕnĕ, ka bâ-ba vala o Mâ-a jadi umbila, ba ka homaka Mâ.

16. Ka Mâ-a uwa Balĕndi, na, O uwaka li bâ-i nande?

17. Ka 'mbâkâ ua ebumbu a yavwana

ka mâ-a vâ na Ju, na, Uyokwidi, mbi ma vanandi mwan' 'amě ua momo o Âvě-o jadi, a di na ilina j' imbuke.

18. Iboko viaju vi valanakě mâ viěhěpi, vâkâna i hunjaki mâ, a ka pumakě mavudi, a ka kalakidě mahonga, na mâ-a ka kângâkâ; ndi mbi ma kali na beyokwedi beâvě, na ba pumakě jâ, ndi bu yâlâkě.

19. Ka Mâ-a yavwana mâ, na, A! igona i ha 'bě na ikamidě, Mbi ka diya lě n' inyěni nj' ulingo-ě? Mbi ka hingina lě 'nyěni nj' ulingo-ě? Vanaki mâ ni o 'Mbambi jadi.

20. Ka bâ-ba pādě mâ o Mâ-a jadi: o mâ-a yěni Mâ, k' ilina ja hunja mâ: ka mâ-a kwa o he, a ka yangalaka, a pumakě mavudi.

21. Ka Mâ-a uwa hangwě, na, Ulingo na mua ekae u di diyango o mâ-a jadi? Ka mâ-a vâ, na, Oviya ukěkě.

22. Njo jâkâ e 'hwaka mâ o veyâ na o miba nana e weye mâ: ndi ipě O ka hate, yěněkě hwě ngâtâ, na nâvě wâ hana hwě.

23. Ka Jisus a vâ na mâ, na, Oningě o yâliděngě o kamidě, belombo beěhěpi be te be hamaka na ba kamakidě.

24. Hangwě-mwana ka mâ-a yama na

manyângâdiba, na, Upangiyi, mbi kamakiděndi; hanaka 'mba n' ipuhwa jamě j' ikamidě.

25. O Jisus a yěnidi na bato ba vakidi membila, ka Mâ-a kandidě ilina tě ibe, na, Âvě ilina j' imbuke na poke, Mbi langwakiyand' âvě, věngěměkě o mâ-a jadi, o ngakiye pě o mâ-a jadi njo 'pâkwě.

26. K' ilina ja yama, ka jâ-ja hunja pě mâ, ka jâ-ja věngěmě; a bi ona ekengo: baitě ba ka vâkâ na, A wendi.

27. Ka Jisus a bweya mâ o 'nâ, ka Mâ-a hěhě mâ; ka mâ-a tēmě.

28. O Mâ-a vakid' o ndabo, ka beyokwedi beaju bea uwa Mâ o pěpěkě, na, E lě nd' eahu e ha yâlâkidě o věngidě jâ.

29. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Jângâ těkadi ja yâlě o puma na vilolombo kabo na ikaliya na ihindina.

30 ¶ Ka bâ-ba věngěmě omě, ka bâ-ba pudungana Galili; Au vahaka na moto a yowakě.

31. Ikabojana A yokwakidi beyokwedi beaju, ka Mâ-a vâ na bâ na, Mwana-moto a bweyudwěndi o benâ bea bato, na ba ka weyi Mâ; o Mâ-a ka bě weyuwěngo, A ka pumbuwandu o buhwa bo' ilalo.

32. Ndi bu yowakě ndaga tědině, ba ka bangaka o uwa Mâ.

33. ¶ Ka Mâ-a pâ o Kapěrneum; o ndabo ka Mâ-a uwa bâ, na, E lě nd' eanyu e ma sâjaka o njeya, inyěni n' inyěni?

34. Ndi bâ dâ; 'kabojana o njeya ba ma sâjakandi bâ mětě na bâ mětě, na, ja di wa.

35. Ka Mâ-a diya, ka Mâ-a ndiya jomu na babale, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Oningě moto te moto a vahaka o diya o bohoboho mâ nd' a ka diyě ua mbuhwa ya běhěpi, na uhayi mua běhěpi.

36. Ka Mâ-a nângâ etumbě, ka Mâ-a tědě yâ o hangan' 'abu; o Mâ-a nângi mâ na benâ beaju, ka Mâ-a vâ na bâ, na,

37. Uěhěpi a ka věhělidě umbâkâ ua betumbě ka ekabe na dina jamě vâkâna a věhělidi 'Mba; a věhělěkidi 'Mba uěhěpi a věhělěkidě 'Mba dipâ, ndi na a lomaki 'Mba.

38. ¶ Ka Jân a yavwana Mâ, na, Uyo-kwidi, ho yěněkindi 'mbâkâ a věngěkidě děvil na dina jâvě, ndi a vitaně hwě, ka hwa kandidě mâ, 'kabojana a vitakě hwě.

39. Ndi ka Jisus a vâ, na, O kandakidi mâ ni, 'kabojana o 'bě na moto a ka haye

elemba o dina jamě, a ka tândě o kala bobě o pěl' 'amě.

40. Ikabojana a ha hingaka na hwě a nd' o pěl' 'ahu.

41. Uěhěpi a ka mâtidě inyěni sěngě ya kapi ya miba o dina jamě, 'kabojana o ndini ba Kraist, mbambaye, Mbi vâki n' inyěni, a nyange mahomano maju.

42. Ndi uěhěpi a ka bevě yâkâ ya betumbě be kamakidě 'Mba, e ndi bwamu wa o pěl' 'aju n' ilale iněně i tingakwě o ibâlu jaju, na mâ-a 'hwě o manga.

43. Oningě ikadu jâvě ja bevidě âvě, lenaka jâ; e ndi bwam' o pěl' 'âvě na nâvě o ngakiya o 'měná yěmě wa na o diya na makadu mabale na nâvě wa 'la o Hěl, o veyavi ka měndě vi dime:

44. O ukuju muabu u ha waka, na veyavi hiniye.

45. Tepě, oningě itambi jâvě ja bevidě âvě, lenaka jâ: e ndi bwam' opěl' âvě na nâvě o ngakiya o 'měná o děhimaka wa na o diya na matambi mabale na nâvě o 'hwě o Hěl, o veyavi ka měndě vi dime:

46. O ukuju muabu u ha waka, na veyavi hiniye.

47. Na, oningě dihá jâvě ja bevidě âvě,

tongwaka já: e ndi bwam' opěl' âvě na nâ-
vě ngakiya o ipangiya ja Anyambě na dihá
jáka wa na o diya mihâ mabale, na nâvě o
uhwě o Hěl ya veyá:

48. O ukuju muabu u ha waka, na veyá
vi hiniye.

49. Ikabojana uěhěpi a ka mwahudwi
na veyá, na mwambo muěhěpi u ka mwa-
hudwi na vianga.

50. Vianga ndi bwam'; nd' oningě via-
nga vi diya uju hambe, o ka timbě lě pi
viâ ni uju na? Diyakani ná vianga inyěni
mětě, o ka diyakani jonga inyi mětě n' inyi
mětě.

KAPITA X.

1. Ka Mâ-a 'muwa oviya ovaně, ka Mâ-a
pâ o betěbě bea Judia baka na mwidi 'pâ-
kwě mua Jordan: ka bebimba bea yolaně
pě o Mâ-a jadi, ka Mâ-a yokudě pě bâ ka
mběmbě.

2. Ka Farisi ja viya o Mâ-a jadi, ka bâ-
ba uwa Mâ, na, E te hohonganěngo na mo-
mo a valakidě mwad' 'aju? boyějěkiyě Mâ.

3. A yavwanakindi, ka Mâ-a vâ na bâ,
na, Mosěs a sombiyaki lě n' inyěni na?

4. Ka bâ-ba vâ, na, Mosës a bâbâkindi na ho lënděke ejanganangobo ya ivěngidě, na mâ-a valudwě.

5. Ka Jisus a yavwana, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Melema manyu mekolo meâ ndi meaju me lënděnkidi 'nyěni ndaga těkaně :

6. Ndi, oviya jali ja ivelwě, Anyambě a velaki bâ momi na mwadi.

7. Yâ tina těkaně ndi ya moto e ka dikě hangwě na nyangwě, na mâ-a kangalanaka na mwad' 'aju ;

8. Na bâ babale ba ka diyaka uhoni umbâkâ ; ovaně vâkâna ba 'bě pě babale kabo uhoni umbâkâ.

9. Moto a palwakidě pě ya Anyambě e di latěngo ta.

10. O ndabo ka beyokwedi beaju ba uwa pě Mâ upako těmuně.

11. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, A ka validě mwad' 'aju na mâ-a ba upâkwě, a handi 'honde opěl' aju.

12. Oningě mwajo a validě momi 'aju, na mâ-a ba upâkwě, vâkâna a handi 'honde.

13. ¶ Ka bâ-ba vana ba-nděmbě o Mâ-a jadi nana A kupanakě bâ ; ka beyokwedi bea kandidě ba ma vanaka bâ.

14. Ndi Jisus, o Mâ-a yěni nonaně, a numbaki nangudi, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Dikakani ba-nděmbě, o kandakidi bâ ni ba vake o 'Mba-mbi jadi, 'kabojana já jângâ tědině ndi ja ipangiya ja Anyambě.

15. Pâkwěpâkwě Mbi vâki n' inyěni, na, A ka měndě a věhělidě ipangiya ja Anyambě ona mwa-nděmbě à ngiye omě na vilo-lombo.

16. Ka Mâ-a nângâ bâ na benâ beaju, ka Mâ-a kahidě bâ makadu maju, ka Mâ-a vambiya bâ ibâtâ.

17. ¶ O Mâ-a diyakidi a vala o njeya, k' umbâkâ a viya umbila, ka mâ-a bala-miya Mâ, ka mâ-a uwa Mâ, na, Uyo-kwidi uyamu, mbi ka ha lě nja 'lombo-ě eamě e ka jiga eměná ya 'gombe yěhěpi ?

18. Ka Jisus a vâ na mâ, na, E lě nde 'âvě e tubakě 'Mba, na, Uyamu ? O 'bě na uyamu kabo 'mbâkâ, mâ ndi Anyambě.

19. O te yowěngo belekanako, O diyake n' ihonde, O weyake moto, O ibake O langwanakiye evela, O balanake, Hekakidě hângwě na nyângwě.

20. A yavwanakindi, ka mâ vâ na Mâ, na, Uyokwidi, mbi tatite ekabe beěhěpi oviya nděmbě 'amě.

21. Já ndi ja Jisus ja hilě mâ, A tândâkâ mâ, ka Mâ-a vâ na mâ, na, Ndi o na elo-mbo yâkâ eâvě e di dikanango ; kěkě, wa 'la ka hambidě ibeâvě be janidi, wa vě beâ mekuge, vâkâna wa bi na hika o Hěvěn ; na nâvě wa viya ka nângâ krâs, o ka vitě 'Mba.

22. A yěněki ndaga tědině njuke, ka mâ-a vala na ngěbě : 'kabojana a diyaki na jumba iněně.

23. ¶ Ka Jisus a tamuwa kěběngě-kěběngě, ka Mâ-a vâ na beyokwedi beaju, na, Bokolo boitě nde boa ba di na hika eitě, ba ngakiya o ipangiya ja Anyambě !

24. Ka beyokwedi bea mamana ndaga jaju. Ndi ka Jisus a yavwana pě, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Bana, bokolo nde boa ba pitakidě hika, ba ngakiya o ipangiya ja Anyambě !

25. E ndi bobâbu na kaměl e pudu-nganaka ubana mua tombo wa na moto a di kenango a ngakiya o ipangiya ja Hěvěn.

26. Ka bâ-ba mama nangudi, ba vâkâ bâ mětě na bâ mětě, na, Ndi nja ka yâlě o yonga ?

27. Ka Jisus a tamuwa bâ, ka Mâ-a

vâ, na, Na bato e 'bě na ngudi e ha-make, ndi hanga na Anyambě, 'kabojana belombo beěhěpi be ka haniyate na Anyambě.

28. ¶ Já ndi ja Pitěr ja yalě o vá na Mâ, na, Ho senji beěhěpi na vitě Âvě.

29. Jisus a yavwanakindi, ka Mâ-a vâ, na, Pâkwěpâkwě, Mbi vâki n' inyěni, na, O 'bě na moto a di senjango ndabo, tombe bana ba nyangwě, tombe maluku, tombe hangwě, tombe nyangwě, tombe mwajo, tombe bana, tombe 'hiki o nyang' 'amě na sango-'yamu,

30. Ndi a ka pahiyandi kama ya njo kya těkaně okava, mandabo, na bana ba nyangwě, na maluku, na nyangwě, na bana, na 'hiki, na ingongoludwě ta; nd' o 'hiki e vakě eměná ya 'gombe yěhěpi.

31. Ndi, baitě ba jadi ba bohoboho ba ka di pě o mbuhwa; na ba mbuhwa ba ka diyi pě o bohoboho.

32. ¶ Ba diyakind' o njeya ba betaka nala Jěrusalěm; ka Jisus a vala o bohoboho; ka bâ-ba mama; ba ma bangakandi o bâ-ba vitanaki Mâ. Ka Mâ-a nângâkâ pě jomu na babale, ka Mâ-a yalě bâ ilanguwa ja be ka hamě o Mâ-a jadi,

33. Na, Umbwakiyate, ho betakandi o Jěrusalěm; Mwana-moto a ka kândudwě-ndi o prist ja meolo na Balěndi ba jadi, na bâ-ba ka kwehi Mâ na A wake, na bâ-ba bweyidě Mâ Jěntail;

34. Ba ka věhi Mâ, na bâ-ba ka bomaka Mâ, ba ka tuwakiya Mâ malě, na bâ-ba weya Mâ; o buhwa boa ilalo na Mâ-a pumbuwa pě.

35. ¶ Ndi Jems na Jân bana ba Zěbědi ba kěkindi o Mâ-a jadi, na, Uyokwidi, ho vahakand' Âvě-o haka hwě elombo 'ahu e ka yombuwa.

36. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, O vahaka li 'Mba ni, Mbi hak' inyěni nja 'lombo-ě?

37. Ka bâ-ba vâ na Má, na, Věkě hwě nana ho diyake, 'mbâkâ o 'nâ 'âvě eyomi, 'mbâkâ o en' 'âvě ya 'měngwě o ivenda jâvě.

38. Ndi ka Jisus a vâ na bâ, na, Wa 'wě-ni eanyu e uwakě, o t' o yâlâkěni o mâ-tâni sěngě 'amě e mâtânâkě? na o baptaiswě na baptisma 'amě e ka baptaiswě?

39. Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Ho ka yâlěte. Ka Jisus a va na bâ, na, O ka mâtateni sěngě 'amě e mâtâkě mbambaye, na baptisma eamě e ka baptaiswě yâ tepě eanyu e ka baptaiswě:

40. Ndi, o diya o 'nâ 'amě eyomi, na o 'nâ 'amě ya 'měngwě, e 'bě 'amě e věkě; nd' e ka věwi bâ-ba di yâ kenjwěngo.

41. Nd' o jom' i yoki yâ, ka bâ-ba yalě inumba iitě na Jems na Jân.

42. Ndi ka Jisus a ndiya bâ, ka Mâ-a vâ na bâ, na, O yowuděteni na ba těkudwě mepolo mea Jěntail ba pangakiyi bâ; na baněně ibabu ba pangakiya bâ na ngudi.

43. Nd' e diyake nonaně n' inyěni; ndi uěhěpi a ka vahě o diya uněně o inyěni o jadi, t' a ka diyi udili muanyu:

44. Ndi uanyu uěhěpi a ka vahě o diya o molo, t' a ka diyi uhayi mua běhěpi.

45. Pě lě Mwana-moto au vaka ka hadwě ndi ka hana, na ka vě eměná 'aju ivango ja baitě.

46. ¶ Ka ba pâ o Jěriko; o Mâ-a diya-kidi a věngěmě o Jěriko na beyokwedi beaju na ebimba eněně, pâgu Bartimeus, mwana ua Timeus, a diyaki diya o pěpěkě ya njeya a jombanaka.

47. O mâ-a yoki na A Jisus ya Nazarěth, ka mâ-a yalě o yama, na, Jisus, Mwana David, yokakiya 'mba ngâtâ.

48. Ka bato baitě ba kandidě mâ nana

a diyake dâ, ndi ka mâ-a yama pë na-ngudi, na, Mwana-David, yokakiya 'mba ngâtâ.

49. Ka Jisus a tēmě de, ka Mâ-a vâ na a ndakudwě; ka bâ-ba ndiya pâgu tě, na bâ, na, Yěněkě mbya, umwaka; A ndakiya-nd' âvě.

50. Ka mâ-a 'hwa ngâi 'aju, ka mâ-a 'muwa nala Jisus a jadi.

51. Jisus a yavwanakindi ka Mâ-a vâ, na, O vahaka lě na Mbi hake âvě nja 'lombo-e? Ka pâgu ya vâ na má, na, Paia-o, mbi pahakiye iyěně.

52. Ka Jisus a vâ na mâ, na, Kěkě, ikamidě jâvě i yongiděnd' âvě. Ele-ngiaha tepě ka mâ-a pahiya iyěně, ka mâ-a vitaně Jisus o njeya.

KAPITA XI.

1. O bâ-ba bakamidi na Jěrusalēm, o Běthfaje na Běthane, o 'kodi mua Âlive, ka Mâ-a loma beyokwedi beaju bebale.

2. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Kěkěni o ibâkâ i jad' o boho boanyu, o betakateni omě, o ka hunganandini o duwa mwana

buru tingamango, o moto a ha diyete ; unjuwaki yâ ni, wa vanani.

3. Oningě moto a vâ n' inyěni, na, E lě nde eanyu e hakě ekae ? o ka vâki, na, Upangiyi a na yâ na mala ; vâkâna a hungani tepě o huludě yâ.

4. Ka bâ-ba vala, ka bâ-ba duwa mwana-buru tingamango piělě n' ubiyâ, o mani ma njeya, ka bâ-ba 'njuwa yâ.

5. Bâkâ ba diyakid' omě tēmetēme, ka bâ-ba vâ, na, E lě nde eanyu e 'njuwakě mwana-buru ?

6. Ka bâ-ba vâ na bâ ka Jisus a langwaki bâ ; ka bâ-ba hulidě bâ.

7. Ka bâ-ba vana mwana-buru o Jisus a jadi, ka bâ-ba puga yâ ngâi jabu, ka Mâ-a diya o yâ.

8. Baitě ba wanjaka ngâi jabu o njeya ; bâkâ ba lenaka paha ja bele, ba takidě jâ o njeya.

9. Ba kěkid' o bohoboho, na ba vitakidě ka bâ-ba yama, na, Hosana, Ibâtâ na A vakě na dina ja Upangiyi.

10. Ibâtâ na ipangiya ja hangw' 'ahu David i vakě na dina ja Upangiyi, Hosana oba mětě.

11. Ka Jisus a pâkidi o Jěrusalēm, na o

těmpěl; o Mâ-a běkidi belombo beěhěpi hilěngo, ndi egombe ya kolo e ka vaka, ka Mâ-a vala o Běthane na jomu na ba-bale.

12. ¶ Mwehe upâkwě o Mâ-a timbakidi oviya Běthane, ka Mâ-a yoka nja.

13. Ka Mâ-a yěně ele ya itâlâ yaviděngo e di na bekai, ka Mâ-a 'la ovoně n' ipě a ka duwandi elombo omě; o Mâ-a pâkidi o tina, au duwaka elombo kabo bekai; 'kabo-jana egombe ya fig e diyakite e t' o pâ.

14. Ka Jisus a vâ na yâ, na, Moto a je pě bebuma o âvě-o jadi oviya 'kava nala egombe yěhěpi. Ka beyokwedi beaju bea yoka yâ.

15. ¶ Ka bâ-ba pâ o Jěrusalěm; ka Jisus a vala o těmpěl, ka Mâ-a yalě ipumě ja ba ma hambaka na ba hambakidě o těmpěl; A ka hovaka tagulu ja bapepengani ba dâlě na bediya bea ba ma hambakidě mbenga;

16. A bâbe na moto a pudunganake těmpěl na eva.

17. Ka Mâ-a yokudě bâ, na, E 'bě lě-ndwěngo, na, Ndabo 'amě e ka tubwi na betomba beěhěpi na Ndabo y' Ikaliya? ndi o pangindi yâ ni ndabo 'a meyibi.

18. Ka Balëndi na prist iněně ja yoka yâ, ba ka butaka nyang' 'abu e ka we-yaně Mâ; ba ma bangaki Mâ, 'kabojana ebimba yěhěpi e mamakindi iyokwanidi viaju.

19. O kolo e pâdi ka Mâ-a věngěmě mboka tě.

20. ¶ N' ubwa, o bâ-ba diyaki ba tomba-ka, ka bâ-ba yěně ele ya itâlâ vivilaniyango 'viya metamba.

21. Ka Pitěr a yongidě, ka mâ-a vâ na Mâ, na, Paia-o, yěněkěte ele ya fig eâvě e hâkâkidi e vivilaniyendi.

22. Jisus a yavwanaki ka Mâ-a vâ na bâ, na, Diyakani n' ikamidě o Anyambě a jadi.

23. Ikabojana Mbi vâki n' inyěni mba-mbaye, na, A ka vâyě n' ukodi těkamu, Věngěměkě, wa 'la ka kwa o manga, à bome penda n' ulema, ndi mâ-a kamakidi na belombo beaju be ma vâ be ka hamandi, a ka pahiyandi eaju e ka vâyě.

24. Ovaně nd' o 'mba-mbi vâkě n' inyěni, na, Belombo beanyu be uwakě, oningě o kalakiyani, kamakiděni na o pahakiyandi beâ ni, vâkâna be ka diyandi o inyěni o jadi.

25. Oningě o jadini de o kalakiyani, iya-kiděni oningě o jadini na moto na 'lombo; na ovaně nd' o Hangw' 'anyu a jad o Hěvěn a ka 'yid' inyěni mabe manyu.

26. Nd' oningě o 'yiděni, Hangwě 'anyu a jad o Hěvěn à 'yide 'nyěni mabe manyu.

27. ¶ Ka bâ-ba pâ pě o Jěrusalēm; o Mâ-a diyakidi a tamwaka o těmpěl kakana ka prist ja meolo na Balěndi na batodu ba viya o Mâ-a jadi,

28. Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, I lě nja ipanga ijâvě i hanakě belombo těkabe? Nja věkid' âvě ipanga těkadi o ha belombo těkabe?

29. Jisus a yavwanakindi ka Mâ-a vâ na bâ, na, Mbi ka uwa tepě inyěni ndaga pâkâ, wa yavwani 'Mba ni, vâkâna Mbi languwendi 'nyěni ipanga jamě i hanakě belombo těkabe.

30. Baptisma ya Jân e vakiyendi oviya Hěvěn, ipě o bato ba jadi? yavwanaki 'Mba ni.

31. Ka bâ-ba hokolani bâ mětě na bâ mětě, na, Oningě hwa vâ, na, Oviya oba, A ka vwi, na, Nd' e lě nde 'anyu e ha kama-kidě Mâ?

32. Nd' oningě hwa vâ, na, Ya bato ;
ba bangaki bato, 'kabojana bēhēpi ba
ma yēnēki Jân na a ndi usâki mba-
mbaye.

33. Ba yavwanaki ka bâ-ba vâ na Jisus,
na, Hoa languwe, Jisus a yavwanaki
ka Mâ-a vâ na bâ, na, Mba languwe tepě
inyēni ipanga jamě i hanakě belombo
těkabe.

KAPITA XII.

1. Ka Mâ-a yalě na bâ na mekanakâdi.
Momo n' uhuhu a liyaki mwanga, ka mâ-a
lungidě muâ ugomba, ka mâ-a puduwa
ibabo vi hovakě ivě, ka mâ-a longa elongo,
ka mâ-a vě muâ baliyi, ka mâ-a vala o
ehe ya yaviděngo.

2. O hongodi ka mâ-a loma uhayi o
baliyi ba jadi nana a pahakiye bebuma bea
mwanga oviya baliyi ba jadi.

3. Ka bâ-ba bweya mâ, ka bâ-ba boma
mâ, ka bâ-ba timbě mâ naně.

4. Ka mâ-a loma pě bâ uhayi upâkwě ;
ka bâ-ba yanguwa mâ malale, ka bâ-ba
luma mâ o molo, ka bâ-ba timbě mâ yoki-
děngo ihâni.

5. Ka mâ-a loma pë upakwě, ka bâ-ba weya mâ na bapâkwě baitě; ba bomaka bâkâ, ba weyaka bâkâ.

6. A diyakite mwan' umbâkâ uaju a tâ-ndâkidi, ka mâ-a loma mâ na mbuhwěmbu-hwě tepě o bâ-ba jadi, na, Ba ka dili mwan' 'amě.

7. Ndi baliyi tēbaně ba kalaki bâ mětě na bâ mětě, na, Ekaně nd' ujigi; vakani, ho weyaki mâ ni, ovaně nd' ekuha e ka diyě ya bě 'ahu.

8. Ka bâ-ba bweya mâ, ka bâ-ba weya mâ, ka bâ-ba uhwa mâ o pēpěkě ya mwanga.

9. Ndi, upangiyi mua mwanga a ka ha lě na? A ka viyi ka jilidě baliyi, na mâ-a vě mwanga o bapâkwě.

10. O ha langeteni Ilěndwě tēkadi, Ilale ja balongi i kiyakidi ja bě ndi molo mu' itududu:

11. Ekavi vi diyaki ihadi vi' Upangiyi; viâ tepě vi mamanakwě o mihâ mahu?

12. Ba butakind' o bweya Mâ, ndi ba bangakindi ebimba; 'kabojana ba yěněki-ndi na, a kalaki o pěl' 'abu ukanakâdi tē-muně; ka bâ-ba dika Mâ, ka bâ-ba vala.

13. ¶ Ka bâ-ba loma Farisi na Hěrodian

n' ihuhu o Mâ-a jadi nana ba hilakě ndaga jaju.

14. O bâ-ba vakidi, ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Uyokwidi, ho te yowěngo na O ndi pâkwěpâkwě, O 'bě tepě na moto n' isâlâ; na nâvě wa yěněkě tepě meoho mea bato pivi, nd' O yokwakidě njeya ya Anyambě na pâkwěpâkwě. E ndi hohonganěngo na ho věkě Sisar pago, ipě e ibě?

15. Ho věkě, ipě hò věkě? Ka Mâ-a yowě inoka jabu, ka Mâ-a vâ na bâ, na, E lě nde 'anyu e yějěkiyě 'Mba? Vanaki 'Mba ni fura, Mbi yěně yâ.

16. Ka bâ-ba vana yâ. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Ekamu uvela na dina be lě bea nja? Ka bâ-ba vâ na Mâ, na, Bea Sisar.

17. Jisus a yavwanaki ka Mâ-a vâ na bâ, na, Věkěni Sisar belombo be jadi beaju, o Anyambě be jadi ibeaju tepě. Ka bâ-ba mama na Mâ.

18. ¶ Ka Sajusi ja viya o Mâ-a jadi i vâkâ na o ibě na ipumbuwa; ka bâ-ba uwa Mâ, na,

19. Uyokwidi, Mosěs a lěnděkiyi hwě, na, Oningě mwa-nyangwě na moto a wa, na mâ-a dika mwajo à dike bana, na mwana-

nyangwě a baki mwad' 'aju; na mâ-a ka tēkidě mwana-nyangwě ibângâ.

20. Ba diyakindi nyangwě pâkâ hěmbwě-di; ka ua bohoboho a ba mwajo, ka mâ-a wa à dike ibângâ.

21. Ka ua balalo a ba mâ, ka mâ-a wa, au dikaka tepě ibângâ; ka ua balalo nyanga tē.

22. Ka ua hěmbwědi a ba mâ, ba dike ibângâ; na mbuhwa ya běhěpi ka mwajo a wa tepě.

23. Ndi o ipumbuwa, o bâ-ba ka pumbuwa, a ka diya lě mwad' 'a nja o bâ-ba jadi? 'kabojana bâ běhěpi hěmbwědi te ba baki mâ.

24. Ndi Jisus a timbwanaki, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Wa lemakěni, 'kabojana wa 'wěni Malěndwě tombe na ngudi ya Anyambě?

25. Ikabojana o bâ-ba ka pumbuwa oviya iwedo, ba baye, na bâ-ba banudwě; ndi ba ka diyandi ona enjěl i jad' o Hěvěn.

26. O pělě 'a bawewe, nana ba ka pumbuwandī, o 'běni langango o 'janganango-bo ya Mosěs nyanga ya Anyambě e kalaki na ju o ele, na, Umba ndi Anyambě ya Ebrahim, na Anyambě ya Aisak, na Anyambě ya Jekâb?

27. A 'bě Anyambě ya bawewe, ndi ya ba di mihâ. O dimbakiyandini n' iněně.

28. ¶ Ka ulěndi umbâkâ mâ-a viya, ka mâ-a yoka bâ-ba kalaka, ka mâ-a yěně na, A ma yavwani bâ bwamu, ka mâ-a uwa Mâ, na, Elekanako ya boboboho mět' e lě nde?

29. Ka Jisus a yavwani mâ, na, Elekanako ya bohoboho e ndi, na, Israěl, yokakani; Jěhova, Anyambě 'ahu u ndi umbâkâ Upangiyi.

30. Na, tândâkâ Jěhova Anyambě 'âvě n' ulema muâvě muěhěpi, n' ilina jâvě jěhěpi, n' ipikiliya jâvě jěhěpi, na ngud' 'âvě yěhěpi; elekanako ya bohoboho nd' ekae.

31. Ya babale e tepě ona 'kae, Tândâkâ bato bapâkwě ka 'vě mětě. O 'hě na 'lekanako epâkwě eněně wa na 'kabe.

32. Ka ulěndi mâ-a vâ na Mâ, na, Bwamu, Uyokwidě, o languwi pâkwěpâkwě; 'kabojana Anyambě e te yâkâ; o 'bě pě na epâkwě kabo yâ dipâ;

33. O tândâ Mâ n' ulema muěhěpi, n' ibweyidě jěhěpi, n' ilina jěhěpi, na ngudi yěhěpi, na o tândâ bato bapâkwě panika 'vě mětě, e ndi wa na bova bo ma tumbakwě na meambo meěhěpi.

34. O Jisus a yěni na a ma yavwani n'

iyowě, ka Mâ-a vâ na mâ, na, O 'be yavidě-ngo na ipangiya ja Anyambě. Oviya 'vaně o diye pě na moto a uwakě Mâ nyuwe.

35. ¶ O Jisus a diyakidi a yokwakidě o těmpěl ka Mâ-a yavwana bâ, na, Nd' e lě nde ya Balendi ba vâki na Kraist a ndi Mwana-David ?

36. David mâ mětě a vâkindi k' Ilina Iyamu a vâki na ju, na, Jěhova a vâki Upangiyi muamě, na, Diyaka 'vě o 'nâ 'amě eyomi, kabo 'Mba ta panga baloni bâvě ebo-nga 'vě e pitakiyě.

37. David mâ mětě a ma tubaki Mâ na Upangiyi, nd' a bě lě mwan' 'aju na? Ka ebimba yěhěpi ya yoka Mâ a kalaka, na mbya.

38. ¶ Ka Mâ-a vâ na bâ n' iyokwanidi viaju, na, Kelevakani na Balěndi ba vahakě o tamwaka na ngâi iyaba na bâ-ba tândâkâ mahomwě o mahambanido,

39. Na bediya beněně o ndabo ja Anyambě, na loboko la betiyango o masango :

40. Ba pukulakě ndabo ja mealika, na bâ-ba ka temakidě bato na makaliya maya-ba ; ekaba ndi ba ka duwě ivomudwě iněně wa.

41. ¶ Ka Jisus a diya o pělě ya egala ya

ungumba, a yěněkě ka bato ba kutwakidě hika o egala tě ; ba diyakidi benami ba kutwakidi eitě.

42. Ka mwalika n' uhuhu, mâ-a viya omě u diyakidi sâmiyěngo, ka mâ-a kutudě mait ibale i weyakě farthing.

43. Ka Mâ-a ndiya beyokwedi beaju, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Pâkwěpâkwě, Mbi vâki n' inyěni, na, Mwalika tě mua ukuge muně u ma vaměndi wa na bato běhěpi ba ma kutudě o 'gala ya ungumba.

44. Ikabojana bâ běhěpi ba kutudi oviya bwinge boabu ; ndi a kutwakiděndi oviya bonyamo boaju eaju yěhěpi e diyanakidi, eaju e ma bikinaka.

KAPITA XIII.

1. O Mâ-a diyakidi a pumaka těmpěl, ka eyokwedi 'aju yâkâ ya vâ na Mâ, na, Uyo-kwidi yěněkěte itingidi tě ja malale na ja ilongidi ekadi !

2. Jisus a yavwanaki, ka Mâ-a vâ na mâ, na, O yěněkěte ndabo t' iněně ekadi ? wa dikan' okava ilale kahaniděngo n' ipâkwě i ka měndě i sajwe.

3. O Mâ-a diyakidi diya o ukodi mua Âlive, hohonganěngo na těmpěl, Pitěr na Jems na Jân na Andru ba uwaki Mâ ilimbo.

4. Langwakiya hwě egombe ya belombo těkabe e ka diyě? na e ka diya lě nja ndembo o belombo těkabe beěhěpi be ka timě?

5. Ka Jisus a yavwana A ka yalakě o vâ na bâ, na, Bandamakiděni o banga moto a temidě inyěni.

6. Ikabojana baitě ba ka viyi na dina jamě, na, Umba ndi Mâ, na bâ-ba ka temakidě baitě.

7. Ndi o inyěni-o ka yokěni beduka na sango ja beduka, o papolanakeni, 'kabojana belombo bea jângâ tědině be ka hamandi, ndi ihuku i ha pâyete.

8. Yeně 'tomba e ka yani na epâkwě, din' ipangiya na ipâkwě; he e ka ninganěndi o loboko lâkâ, mesalâku na njuke be ka diyandi; ekabe ndi bea jali ja ngěbě.

9. ¶ Ndi kelevakani inyi mětě; 'kabojana ba ka kândândi 'nyěni o behoka; o ndabo ja Anyambě o ka bomwěndini; o ka vawwěndini o meoho mea mepangiyyi na mepollo o nyang' 'amě, ilanguwa o pěl' 'abu.

10. Sango eyam' e ka tand' o hamana o betomba beěhěpi.

11. Nd' o bâ-ba ka valakidě 'nyěni, na bâ-ba kândâ tepě inyěni, o take o nakani eanyu e ka kalě, o pikilakiyeni tepě egombe e t' o pâ : ijanyu i ka věwě o iwěla tědině já ndi 'janyu i ka kalě, 'kabojana ba 'bě inyěni o ka kala, ndi Ilina Iyamu.

12. Nandi vâkâna ba nyangwě pâkâ ba ka kândânâkândi o iwedo, na ua hangwě na mwana; na bana ba ka 'mwaniděndi, na bâ-ba běkěleniya ba jakidi bâ, na bâ-ba weyidě bâ.

13. O ka binwěndini na bato běhěpi o nyanga ya dina jamě : nd' a ka lilimidě nal' ihuku, mâ t' a ka yongě.

14. ¶ Nd' o 'nyěni o ka yěněni elombo e binakwě y' ujilo (ya Danyěl usâki e kalakidi) de o yâ e ha lukakidi o tēmě (a langakě a bweyakidě) nandi ba jad' o Judia ba ka kweyaka o mekodi.

15. A ka diyě o ndabo oba a hubake pě o ndabo tombe o ngiya ovoně ka nângâ elombo o ndabo 'aju.

16. A ka diyě o mwanga a timbake o bea mbuhwa ka nângâ ngâi 'aju.

17. Ndi majili na ba ka diyě na me-mi, na ba ka diyě ba nyangakě o hwi tědině!

18. Ndi kalakiyani na ikweya janyu i diyake o 'gombe y' ivěvu.

19. Ikabojana o hwi tēdině o ka diyi na etuniya e ha diyete oviya jali j' ivela j' Anyambě i velakidi na pâ kya tēkaně, na yâ ya diye pě.

20. Tepě kabo Upangiyi a vuvidě hwi tēdině, vâkâna o 'bě na moto a ka yongwě; nd' o nyanga ya ba pânwěngo, ibaju ba di pâânango, a vuvidi hwi.

21. Nandi oningě moto ka moto a vâ n' inyěni, na, Yěněkěte, Kraist nd' ekaně; tombe, na, Yěněkěte, A nd' ovoně; o kama-kidi mâ ni.

22. Ikabojana Kraist ja 'vela na basâki ba bojowa i ka pândi, na j' i ka levidi ndembo na megoma be ka 'mbaki o kweyidě tombe na ba pânwěngo, e jaka na e ndi e hamaka.

23. Ndi kelevakani; yěněkěte, Mbi tind' o languwa 'nyěni belombo beěhěpi.

24. ¶ Oningě betuniya bea hwi tēdině tombango, joba i ka vindandi, ngândě ya věye unanga muaju.

25. Nyětěti ja oba i ka kwandi, na ngudi i jad' oba i ka ninganaka.

26. Nandi vâkâna ba yěnindi Mwana-

moto a vaka o bevindi na ngudi eněně n' ivenda.

27. Nandi vâkâna a lomindi enjěl jaju, na bâ-ba ka yolakě ibaju ba pânwěngo oviya mahuku ma he manai, oviya pělě ya he ya bo na kwanga pělě ya bo ya oba.

28. Nandi yokwakani ukanakâdi mua 'le ya itâlâ; Oningě mekilibanjo meaju me ngite mebâbu, na me ka pumakě bekai, o yowuděteni na bokâ boa běndi piěle.

29. Yâ nyanga tě, te 'anyu o inyěni-o ka yěněni belombo těkabe be hamaka, yowakěni na ya bě ndi piěle, o mebiyâ.

30. Mbambayě, Mbi langwakiyandi 'nyěni, Igona těkadi ja tombe, belombo těkabe beěhěpi be t' o hama.

31. He na oba be ka tombandi, ndi ndaga jamě jà tombe.

32. ¶ Ndi buhwa těboně, n' iwěla tědině beà 'wane na moto, tombe na enjěl i jad' o Hěvěn, tombe na Mwana, ndi kabo Hangwě.

33. Kelevakani, pepwakani, kalakiyani tepě; 'kabojana wa 'wěni o egombe e ka pâyě.

34. Ikabojana Mwana-moto a ndi ona moto a vala o 'tomba ya yaviděngo, a di-

kakidi ndabo 'aju, ka mâ-a vë bahayi baju ipaŋga, moto uëhëpi eaju 'havu; ka mâ-a vâ na utati mua ubiyâ na a pepwake.

35. Nandi pepwakani; 'kabojana wa 'wëni egombe ya upangiyi mua ndabo e ka payë, ipë na ba kolo, ipë na ba bulutema, ipë na ba yakako, ipë n' ubwa:

36. Banga a pâ matota, na mâ-a kâbidë 'nyëni o yakani.

37. Nyang' 'amë e vâkë n' inyëni, yâ te 'amë e vâkë na bëhëpi, na, Pepwakani.

KAPITA XIV.

1. Isango ja 'kunduwa na ja pëmbë e ha 'bë na ilanda i hakudwëndi hwi 'bale tombango; prist ja meolo na Balëndi ba ka vahaka ugono muabu u ka nângânë Mâ, na bâ-ba weya Mâ.

2. Ndi ba vâki, na, Hanga o buhwa boa isango, banga etoko ya bë o bato ba jadi.

3. ¶ O Mâ-a diyakid' o Bethane, o ndabo ya Saimôn, e diyaki na 'gâlani, o Mâ-a diyakidi a jaka, ka mwajo a viya omë na

'gala ya alabastěr ya mavulě ma kango ma spiknard ma tâ mětě, ka mâ-a dubu-wa 'gala, ka mâ-a hovidě mâ molo muaju.

4. Bâkâ ba diyakind' omě ba numbakindi bâ mětě na bâ mětě, na, Imbaniya tě ja mavulě ma kango ekama i hawudwě nande?

5. Ikabojana ma ma diyate ma hambakudwě wa na kama ja fura ilalo na jâ-ja věwě mekuge. Ba ka hěnjěkě mâ.

6. Ka Jisus a vâ, na, Dikaki mâ ni mbwe; e lě nd' eanyu e hakě mâ njuke? a hi 'Mba ehavu eyamu.

7. Ikabojana mekuge me i n' inyěni egombe yěhěpi, oningě o vahingěni o ka hati meâ ni bwam'; nd' o 'běni n' Umba egombe yěhěpi.

8. A handi nyang' 'aju e ka yâlě; a viyendi pâni ka hiya mavulě o nyol' 'amě opěla itongwě.

9. Pâkwěpâkwě Mbi vâki n' inyěni, na, Iboko viěhěpi via sango t' eyam' ekaně vi ka hamanudwě o he těkaně yěhěpi, elombo tě eaju e di hango ekae, e ka langwěndi iyongidě jaju.

10. ¶ Ka Judas Iskariot, umbâkâ ua jomu na bebale, a vala o prist ja meolo i jadi ka kândâ Mâ o bâ-ba jadi.

11. Ba yěněki mbya o bâ-ba yokaki nonăně, ka bâ-ba yohaně mâ na ba ka vi mâ dâlě. Ka mâ-a vaha pěl' 'aju e ka kândâně Mâ swě.

12. ¶ Buhwa boa pěmbě e ha 'bě na ilanda boa bohoboho, o bâ-ba weyakiyedi ikunduwa, ka beyokwedi beaju bea vâ na Mâ, na, O vahaka lě na ho kěke ka kenjě iboko ovaně nd' Âvě o ka jě isango ja Iku-nduwa ove ?

13. Ka Mâ-a loma beyokwedi beaju bebale, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Kěkěni o mboka, o ka latandi na moto ovoně bapěngo imâgi ja miba ; vitaki mâ ni.

14. Iboko viaju vi ka ngiyě vâki na hangwě-ndabo, na, Uyokwidi a ma vwi, na, Ikenga ja bangi i l' ove o 'Mba-mbi ka jě isango ja bokundwaka na beyokwedi beamě ?

15. A ka leviděndi 'nyěni ilika iněně oba, bonguěngo kenwěngo : kenjakeni o pěl' 'ahu ovoně.

16. Ka beyokwedi beaju bea kěkě ka bâ-ba vala o mboka, ka bâ-ba kâbidě ka Mâ-a vâki na bâ ; ka bâ-ba kenjě isango.

17. O yâ e diyaki kolo ka Mâ-a viya na jomu na bebale.

18. O bâ-ba diyakidi diya, ba jaka, ka

Jisus a vâ, na, Pâkwěpâkwě, Mbi vâki n' inyěni, na, Umbâkâ ua njamb' 'anyu a jaka n' Umba a ka kândi 'Mba.

19. Ka bâ-ba yalě ngěbě, na vâ na Mâ umbâkâ umbâkâ, na, A nd' umba? upâkwě, na, A i 'inba?

20. Ka Mâ-a timbwana na vâ na bâ, na, A ndi ua njamba ya jomu na bebale, a dubakě n' Umba o 'pělě-bwalo.

21. Mwana-moto a 'landi, ka yâ e di lëndwěngo o pěl' 'aju, ndi maguga na moto tē ua Mwana-moto a ka kândwě, bwamu ndi na moto tēnē t' au jakwě.

22. ¶ O bâ-ba yalakidě ija, ka Jisus a nângâ pěmbě, ka Mâ-a vambiya ibâtâ, ka Mâ-a pěhě yâ, ka Mâ-a vě bâ yâ, na, Nângâ-kâni, jakani, nyalo 'amě nd' ekaně.

23. O Mâ-a běkidi akeva věngo, ka Mâ-a nângâ sěngě, ka Mâ-a vě bâ yâ: ka bâ bēhēpi ba mâtânidě.

24. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Makiya mamě nd' ekama ma panga ya kya ma hovi-yedi o pělě 'a baitě.

25. Mbambayě mětě, Mba mâte pě bebuma bea ukâdi epâkwě njo, kabo o buhwa boamě bo ka mâtě beâ bea kya o ipangiya j' Anyambě.

26. ¶ O bâ-ba bĕkidi viembo tumbudĕngo, ka bâ-ba puma nala o 'kodi mua Âlive.

27. Ka Jisus a vâ na bâ, na, Inyĕni bĕhĕpi o ka kâbândini o nyang' 'amĕ na bulu tĕkabo, 'kabojana e lĕndwĕngo, na, Mbi ka bweyandi utati na medâmbĕ mea pajangana.

28. Nd' o 'Mba-mbi ka pumbuwĕ, Mbi ka 'land o Galili o bohoboho.

29. Ndi ka Pitĕr a vâ na Mâ, na, Tombe-kete bĕhĕpi ba kâbâte, ndi mba yâlĕ.

30. Ka Jisus a vâ na Mâ, na, Mbambai, Mbi vâki na nâvĕ, na, O buhwa tĕkabo, mĕtĕ bulu tĕkabo, na kuba na kâkâlâkâ nj' ibale, o ka hâhiyi 'Mba nj' ilalo.

31. Ka mâ-a kala pĕ nangudi, na, Oningĕ mba wa na nâvĕ, mba hâhiy' Âvĕ na violombo. Yâ nyanga tĕ te ya bĕhĕpi e vâkidi.

32. Ka bâ-ba pâ o mwanga u ma tuba-kwĕ na Gĕthsĕmane, ka Mâ-a vâ na beyokwedi beaju, na, Diyakani okava ulingo muamĕ u kalakiyĕ.

33. Ka Mâ-a nângâ Pitĕr na Jems na Jân, ka Mâ-a yalĕ imama nangudi, na nyolo vâhâ mĕtĕ;

34. Ka Mâ-a vâ na bâ, na Ilina jamĕ i

yěněkě ngěbě eněně piěle na iwedo; vengakiděni, pepwakani.

35. Ka Mâ-a piya kwěi, ka Mâ-a kwa o he, ka Mâ-a kaliya nana iwěla i tombake Mâ, oningě na e te e hamakě.

36. Ka Mâ-a vâ, na, Abba, Paia, belombo beěhěpi be ka hamate Âvě o jadi; věngěkidě 'Mba sěngě ya kâpi ekaně; ndi hanga nyang' 'amě e vahakě, ndi ka 'vě o pangakě.

37. Ka Mâ-a viya, ka Mâ-a kâbidě bâ-ba yaka viyâ, ka Mâ-a vâ na Pitěr, na, Saimon, o yaka tepě? Wa yâlě o pepuwa iwěla jâkâ?

38. Pepwakani, o ka kalakiyani, o banga wa ngiyani iyějudwě. Ilina mětě i kokěngo, ndi nyolo e ibě na ngudi.

39. Ka Mâ-a vala pě, ka Mâ-a kaliya, A ka kalaka jâ ndaga tě tě.

40. O Mâ-a timbakidi, ka Mâ-a kâbidě pě bâ ba yaka viyâ ('kabojana mihâ mabu ma diyaki bodilo) na bâ-bu yowakě tepě eabu e ka yavwaně Mâ.

41. Ka Mâ-a 'la pě njo ilalo, ka Mâ-a vâ na bâ, na, Yakani nandi, yâjâkâni; ya bě ndi twětwě, iwěla i pândi; umbwakiyateni, Mwana-moto a kândudwěndi o benâ bea bato babe.

42. Umwakani, ho kekeni; umbwakiyani, a kândâkě 'Mba a bě ndi piělě.

43. ¶ O Mâ-a diyakidi a kalaka, elěngiaha tepě ka Judas a viya, ua njamba ya jomu na babale, ebumbu eněně e diyaki na ju na mekwala na metumbe, ba viya o prist ja meolo na balěndi na batodu.

44. A kândâkiyi Mâ a věki bâ ndembo, na, Uamě a ka pyâpyě, Mâ ndi Mâně; bweyaki Mâ ni, ka valanaki Mâ ni na bokeli.

45. O mâ-a pâkidi, ka mâ-a paniya o vala bokěkě o Mâ-a jadi, ka mâ-a vâ, na, Paia-o! Paia-o!; ka mâ-a pyâpyâ Mâ.

46. ¶ Ka bâ-ba nangidě makadu o Mâ-a jadi, ka bâ-ba bweya Mâ.

47. Umbâkâ ua njamb' 'abu a diyakidi bakamango, ka mâ-a hoduwa ukwala, ka mâ-a koka uhayi mua prist eněně, ka mâ-a leniya ditâ jaju.

48. Ka Jisus a vâ na bâ, na, O ma viyandini o 'Mba-mbi jadi, ona mwibi, na mekwala na beposa ka nângâ 'Mba?

49. Mbi diyakindi buhwa boěhěpi n' inyěni o ndabo ya Anyambě Mbi yokwakidě, o bweyi 'Mba ni; ndi Malěndwě ma ka timwě.

50. Ka bâ bēhēpi ba dika Mâ, ka bâ-ba kweya.

51. K' iwanja n' ihuhu ja vitaně Mâ, unamba mu' ivěla pugang' o nyolo; ka mawanja ma bweya mâ;

52. Ka mâ-a dika unamba mu' ivěla, ka mâ-a kweya na bâ uhamba.

53. ¶ Ka bâ-ba valana Jisus o prist eněně e jadi; prist iněně na batodu na ba-lěndi ba yolanakiděndi o mâ-a jadi.

54. Ka Pitěr a vitaně Mâ yaviděngo, kwanga nala ikenga ja prist eněně; ka mâ-a diya na benami, a yokaka vey.

55. Ka prist iněně na ba ehoka bēhēpi ba butaka ndaga ja bovelaka opěla Jisus ijabu i ka weyaně Mâ; ndi bu duwaka.

56. Ikabojana bato baitě ba pakwaki bea bojowa o pěl' 'aju, ndi mepako meabu meu hohonganakě.

57. Ka bato bâkâ ba tēmě ka veliya o pěl' 'aju, na,

58. Ho yokaki Mâ-a vâkâ, na, Těmpěl tě e longakudwě na benâ ekaně, Mbi ka buludi yâ, ndi na hwi 'lalo vâkâna Mbi longi pě 'pâkwě e longwě na benâ.

59. Ndi tombe kakana mepako meabu meu hohonganakě.

60. Ka prist eněně ya těmě o hanganě, ka mâ-a uwa Jisus, na, Wa timbwanaka elombo? E lě nde ya ekaba e pakwaka opěl' Âvě?

61. Ka Mâ-a diya dâ, Au yavwanaka 'lombo. Ka prist eněně ya uwa pě Mâ, na mâ, na, Âvě ndi Kraist mwana w' Ibâtâ?

62. Ka Jisus a vâ, na, Umb' i Mâ; tepě, o ka yěněndini Mwana-moto diyango o 'nâ eyomi ya ngudi, A vaka na bevindi bea oba.

63. Jâ ndi ja prist eněně ja nya ngâi jaju, na, Ho lě pi na nja mal'-ě ma tali?

64. O yokindini ikila jaju j' Anyambě; o yěněkě li na? Ka bâ běhěpi ba hubě Mâ na A n' inyanga n' iwedo.

65. Ka bâkâ ba yalě Mâ ituwa ja malě, na diba boho boaju, na bâ-ba ka bweyaka Mâ bebodi, na o vâ na Mâ, na, Sâkâkâ; bahayi tepě ba ka bweyaka Mâ mabanjo.

66. ¶ O Pitěr a diyakidi o ikenga o he, k' umbâkâ ua lotângâ la prist eněně mâ-a viya;

67. Ka mâ-a yěně Pitěr a lâlâkâ veyâ, ka mâ-a tamuwa mâ, na, Âvě tepě o diyaki na Jisus ya Nazarěth.

68. Ka mâ-a hâhâ, na, Mba 'wě, n' umbâ-

mba bweyakidě tepě ka 'vě o vâkě. Ka mâ-a vala o 'lěmbě; ka kuba ya kâkâlâ.

69. Ka itângâ ja yěně pě mâ, ka jâ-ja yalě o vâ na ba diyaki tēmetēme, na, Ekaně nd' uabu.

70. Ka mâ-a hâhâ pě. Kwěi, ka ba diyaki tēmetēme ba vâ pě na Pitěr, na, Mbambayě, âvě nd' uabu; 'kabojana o ndi ua Galili, na mbâhi 'âvě tepě e kwanakandi.

71. Ka mâ-a yalě o kila na o kana, na, Mba 'wě moto t' uanyu a vâkě ně.

72. Ka kuba ja kâkâlâ njo y' ibale. Ka Pitěr a yongidě ndaga ya Jisus e vâki na mâ, na, Kuba na kâkâkâlâ njo y' ibale, o ka hâhiyi 'Mba njo y' ilalo. O mâ-a běkidi nonaně pikiliyango, ka mâ-a e ya.

KAPITA XV.

1. N' ubwa, elěngiaha, ka prist iněně ja ha ehoka na batodu na balěndi na njamba yěhěpi, ka bâ-ba kata Jisus, ka bâ-ba 'la ka vě Mâ o Pailat a jadi.

2. Ka Pailat a uwa Mâ, na, Âvě nd' Upolo mua Jiu-e? A ka yavwanaka mâ ka Mâ-a va, na, O vâki yâ.

3. Ka prist iněně ba bakidě Mâ belombo beité; ndi A timbwane elombo.

4. Ka Pailat a uwa pě Mâ, na, Wa yavwanaka 'lombo? yěněkěte, belombo beité ibeabu be pakwakě opěl' âvě.

5. Ndi Jisus au timbwanaka pě elombo, ovaně nd' o Pailat a mamakindi.

6. Nandi o isango tědině a ma hulakidi bâ mbwedi pâkâ eabu e jombakidi yěhěpi.

7. Nd' omě o diyakindi n' umbâkâ a ma tubakwě na Barabas, a diyakidi katwěngo na ba logwakidi na mâ, ba diyakidi ba weyana n' ulogo.

8. Ka ebumbu ya yama nangudi, e ka yalakě o jomba mâ na a haka ka mâ-a hakě bâ mběmbě.

9. Ka Pailat a yavwana na bâ, na, O vahakandi 'mba ni mbi hulakidi 'nyěni Upolo mua Jiu-e?

10. Ikabojana a diyakite yowěngo na prist iněně ba věki Mâ n' ivina.

11. Ndi ka prist iněně ja hâkâ ebimba nana a ta o huludě bâ Barabas.

12. Pailat a timbwanaki pě, ka mâ-a vâ na bâ, na, Nandi, o vahaka lě ni mbi haka uanyu a tubakě na Upolo mua Jiu na?

13. Ka bâ-ba yama pě, na, Kâmâkidě Mâ o krâs.

14. Jâ ndi ja Pailat ja vâ na bâ, na, Na nja 'lombo-ě, a ma ha lě nja bobe? Ka bâ-ba yama pě nangudi, na, Kâmâkidě Mâ o krâs.

15. ¶ Ndi Pailat a pangaka o hwěmidě ebimba melema, ka Mâ-a hulidě bâ Barabas, ka mâ-a vě Jisus, o mâ-a běki Mâ bo-miděngo, ka weywě o krâs.

16. Ka sâjě ba valana Mâ o ikenga i tubakwě na Pritorium; ka bâ-ba ndiya njamba 'abu yěhěpi ta.

17. Ka bâ-ba bâtidě Mâ iveyu, ka bâ-ba longa korowa ya mayâ, ka bâ-ba bâtidě Mâ yâ,

18. Ka bâ-ba yalě Mâ ihoma, na, Mbolo, Upolo mua Jiu.

19. Ka bâ-ba bweya Mâ o molo n' utumbe, ka bâ-ba tuwa Mâ malě, ba kalakiya Mâ mabângâ humehume.

20. O bâ-ba běki Mâ věhěngo, ka bâ-ba věngidě Mâ ibâtâ iveyu, ka bâ-ba bâtidě Mâ ngâi jaju mětě, ka bâ-ba valana Mâ ka weywě o krâs.

21. Ka bâ-ba panga Saimon ua Sairini a tombakidi baka, a viya o 'hiki, hangwě

ya Alěxanděr na Rufus, na a bapakě krâs 'aju.

22. Ka bâ-ba valana Mâ o iboko via Golgotha vi jadi, na, oningě via 'ludwě, Iboko via Mbombo.

23. Ka bâ-ba vě Mâ ivě, hâbwěngo na myrrh : nd' au nângâkâ jâ.

24. O bâ-ba běki Mâ kâmiděngo o krâs, ka bâ-ba kabaniya ngâi jaju, ba nângâkiyě jâ lât, ya moto uěhěpi e ka nângě.

25. E diyaki egombe ya mawěra ibuwa, ka bâ-ba kâmidě Mâ o krâs.

26. Ka ilěndě ja ebuke 'aju i diyaki lěndwěngo oba, na, UPOLO MUA JIU.

27. Ba kâmâkidi na Ju meibi mebale ; 'mbâkâ o 'nâ 'aju eyomi, 'mbâkâ o 'nâ ya 'měngwě.

28. Kâ Ilěndwě ja hohonganě i vâkě, na, A langakudwi na baweyi ba belekanako.

29. Ba ma tombaka baka ba ma kilaki Mâ, ba vugumakidě meolo meabu, na, Ěhě ! Âvě o bulwakidě těmpěl na nâvě wa longa yâ na hwi 'lalo,

30. Yongakě nyolo 'âvě, na nâvě wa huba oviya krâs.

31. Yâ nyanga tě te ya prist iněně e vâkidi na balěndi bâ mětě na bâ mětě bověhěkě, na, A ma yongaki bapâkwě; ndi A 'bě na ngudi e yongakě Mâ mětě.

32. Nandi, Kraist, Upolo mua Israěl, a hubake oviya krâs, ovaně nd' o ho ka yěně na hwě-hwa kamidě. Ba kâmâkudwě na Ju, ba ka timbakě Mâ ndaga tě.

33. O já i diyaki joba meolo ka ivititi ja diya o he yěhěpi kwanga nala mawěra malalo.

34. O mawěra malalo ka Jisus a yama na joyi oba, na, Ěloi, Ěloi, l' ma sabakthenai? Yeně ndi, oningě ya 'ludwě, na, Anyambě 'amě, Anyambě 'amě, e lě nde 'âvě e senji 'Mba?

35. Bâkâ ba diyaki těmetěme, o bâ-ba yoki nonaně, ka bâ-ba vâ, na, Umbwakiyate, A ndakiyandi Elaias.

36. K' umbâkâ a val' umbila, ka mâ-a londa nyândâ na vinigar, a ka kahakidě yâ o utumbe, ka mâ-a mâtidě Mâ, na, Dikaki Mâ ni mbwe; ho t' o yěně ipě Elaias a ka viyi ka hubě Mâ.

37. O Jisus a diyaki yamango joyi oba, ka Mâ-a diba.

38. Ka unamba uněně mua těmpěl mua

pěhěniyě bepěhi bebale oviya oba kwanga nala he.

39. ¶ O Sěnturiân e diyaki tēměngo hohonganěngo na Ju e yěněki Ma-a yamaka na dibaka, a vâki, na, Mbambayě, moto těkaně a diyaki Mwana-Anyambě.

40. Bajo ba diyaki tepě ba hilakě na masěyi, ibabu bâkâ ndi Meri Magdaline, na Meri nyangwě ya Jems ehâlě na Josěs, na Salome ;

41. (Ba vitakidi Mâ o Mâ-a diyakidi o Galili, na haya Mâ) na bajo bapâkwě baitě ba betaki na Ju o Jěrusalěm.

42. ¶ O kolo pâdi, 'kabojana bo diyakindi buhwa boa ikenjě, boně ndi, buhwa bo takě na Iyâjâ,

43. Josěf ya Arimathia, umbâkâ ua 'hoka na moto ua kuma eyam', a ma vengakidě tepě ipangiya ja Anyambě, ka mâ-a viya, ka mâ-a ngiya na evemba o Pailat a jadi, ka mâ-a jomba ekengo ya Jisus.

44. Ka Pailat a mama n' ipě A we pâni ; ka mâ-a ndiya ua sěnturiân ka mâ-a uwa mâ, na, ipě A bi na wa n' ukili.

45. O mâ-a yowudě na ua sěnturiân, ka mâ-a vě Josěf ekengo.

46. Ka mâ-a hamba mavěla mayamu, ka

mâ-a hubě Mâ, ka mâ-a dinga Mâ na ma-
vēla tě, ka mâ-a nangidě Mâ o malonga ma
pudwakudwě o malale, ka mâ-a vungulidě
ilale o ubiyâ mua malonga.

47. Meri Magdaline, na Meri nyangwě
ya Josěs, ba yěně o Mâ-a nangudwě.

KAPITA XVI.

1. O Iyâjâ i běkidi tombango, Meri Ma-
gdaline, na Meri nyangwě ya Jems, na Sa-
lome, ba diyaki ba hamba belombo bea ka-
ngo beyamu, ovaně nd' o bâ-ba ka viya ka
hiya Mâ beâ.

2. O buhwa boa wiki boa bohoboho, n'
ubwa n' ubwa mětě, ba pâkind' o malonga,
o 'gombe ya joba e pumakě.

3. Ka bâ-ba vâ bâ mětě na bâ mětě, na,
Nja ka vungulidě hwě ilale oviya ubiyâ
mua malonga ?

4. O bâ-ba tamuvedi ka bâ-ba yěně na
ilale i diyaki vungulidwěngo ('kabojana i
diyakindi 'něně.)

5. Ka bâ-ba ngiya o malonga, ka bâ-ba
yěně iwanja diyango o pělě eyomi pugango
na ngâi 'tano eyaba; ka bâ-ba nyânyâviyě.

6. Ka mâ-a vâ na bâ, na, O nyânyâvâki-yeni: o butakandini Jisus ya Nazarëth, e weyakudwě o krâs: A pumbuwendî: A 'bě pě okava; yěněkěteni, iboko viabu vi ma nangidě Mâ.

7. Ndi valakani, langwakiyani beyokwedi beaju na Pitër, na, A valind' o boho n' inyěni o Galili, ovoně nd' o inyěni o ka yěni Mâ ni, ka Mâ-a vâki n' inyěni.

8. Ka bâ-ba puma bokweyaka oviya, malonga 'kabojana ba mamakindi, na bâ-ba ka likimaka; na bâ-ba vâkâ na moto te moto elombo; 'kabojana ba bangakindi.

9. ¶ Ndi o Jisus a pumbwakidi n' ubwa mua buhwa boa wiki boa bohoboho, A pumakiyendi o Meri Magdaline uaju a diyakite a pumě dëvil hěmbwědi.

10. Ka mâ-a vala ka languwa ba diyakidi na mâ, o bâ-ba diyaki ba yěněkě ngěbě na bâ-ba e yaka.

11. O bâ-ba yoki na A bi mihâ, na na a yěněki Mâ, bu kamakidě.

12. ¶ Yeně tombango, ka Mâ-a pumiya pě itingidi ipâkwě o babale ibabu, o bâ-ba diyakidi ba tamwaka, ba kěkě o 'hiki.

13. Ka bâ-ba 'la ka languwa yâ ba ma dikana; ndi bâ-bu kamakidě tepě bâ.

14. ¶ Kwěyi, ka Mâ-a pumiya o jom' n' umbâkâ o bâ-ba diyaki ba jaka, A ka hě-njěkě bâ o nyang' 'abu e ha 'bě na ikamidě, na melema mekolo, 'kabojana bu kamakidě ba yěněkiyi Mâ o Mâ-a diyaki pumbu-wango.

15. Ka Mâ-a vâ na bâ, na, Kěkěni o he yěhěpi, o ka pakwakiyani ekeha yěhěpi sango tě 'yam' ekaně.

16. A kamakidě, na mâ-a baptaiswě a ka yongwěndi; ndi a ha kamakidě a ka kwe-hwěndi.

17. Ndembo těkadi i ka vitani ba kamakidě; ba ka pumaki děvil na dina jamě; ba ka kali beemi bea kya;

18. Ba ka bweyi mbamba; oningě ba mâtâ elombo e weyanakě, ya kokidě bâ; ba ka nangidi mebědi makadu, na meâ mea diya upeha.

19. ¶ Nandi, o Upangiyi a běki na bâ nonaně kalango, ka Mâ-a nângwě o Hěvěn, ka Mâ-a diya o 'nâ y' Anyambě eyomi.

20. Ba kěkě, ka bâ-ba pakuwa o iboko viěhěpi, Upangiyi a haka na bâ, na Mâ-a sulakě ndaga na ndembo i benganakě. Aměn.

Mackey, James L.

The gospel according to Mark, transl. into the Benga Language by James L. Mackey, and with the other gospels rev. and harmonized by Robert Hamill Nassau Sango eyamu ya Mark e lëndëkidi. Gaboon and Corisco mission, West Africa

New York 1881

B.rel. 165 t#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11557562-5